

Vapaa

Ajatteliija

HENGEN JA HERRAN VÄLISSÄ

ERASMUS EUROOPAN TEKIJÄNÄ

EUROOPPA JA EUROOPPALAISUUS

PÄÄKIRJOITUS

Muutos on alkanut!s.3

Petri Karisma

USKOMATON MAAILMA

Pikkukoululaisten pakkorukoiluttamistas.4

Sisäministeri: Raamattu tärkeämpi kuin

Suomen lakis.4

EUROOPPA

Eurooppa ja eurooppalaisuuss.7

Lasse Pylkkä

Hengen ja Herran välissä.....s.9

Jumalattomien kattojärjestöt esittelyssä.....s.11

Esa Ylikoski

Erasmus Euroopan tekijänäs.12

Aleksi Lilleberg

Uskomaton Eurooppa.....s.14

Suvi Auvinen

HALLITTU AJATUS - LIITTOHALLITUS TIEDOTTAA

Kannanottoja ja tiedotteita & Kiistaa verkkotunnuksestas.24

Koostanut Lasse Pylkkä

ARVOSTELUT

Jumalaton Jenkkis.25

Eero Suorsa

Uskonnottomat juhlat yhä suosituimpias.5

Sekasaunominen lastensuojeluasiaksi?s.5

Anekaupasta etukauppaan – Espoo myi

etuoikeuksia rippikoululaisilles.5

ATEISTIN ARKEA JA JUHLAA

Kansankirkon päivityss.6

Heta Saxell

Ihmisoikeuskeskus perus- ja ihmisoikeuksien edistäjänä.....s.16

Esa Ylikoski

Oikeus uskoa, oikeus olla uskomattas.18

Uskotko-kampanjan synnytystuskat ja

ensiaskleet.....s.20

Pertti Jarla

Kemin Vapaa-Ajattelijain toimintaa vuosien varreltas.23

Pertti Periniva

PÄÄSIHTTEERIN PALSTA

Historiallisen taakan purkamistas.26

SANOTTUA

*"Temppelitä! Temppelitä!
Et kai tosissasi usko jumaliin!
Millä perusteilla? Mitkä ovat todisteesi?
Ei kukaan voi koskaan,
missään uskoa mihinkään
riittämättömin perustein."*

Aristofanes (448–385 eaa.) Kreikkalainen näytelmäkirjailija,
Ateena, kirjoittanut n. 40 komediaa, 11 säilynyt

*"Tuosta saastuneesta lähteestä,
tuosta järjettömästä ja erheellisestä opista, tai
pikemminkin hourailusta,
joka vaatii omantunnon vapautta kaikille,
nousee, sanalla sanoen, kaikkein pahin rutto –
sanan ja ajatuksen vapaus."*

Paavi Gregorius VI (1015–1085) Rooma

*"Käytä rohkeasti omaa järkeäsi!
Se on valistuksen motto.
Se, jolla on korkea moraal,
ei rukoile."*

Emmanuel Kant (1724–1804)
Saksalainen moraalifilosofi, Königsberg

*"Olenko pyhimys vai synnintekijä?
Koska olen ateisti,
en voi olla kumpaakaan"*

Sir Bob Geldof (1951–)
Irlantilainen rock-muusikko ja sanoittaja

Antiikin aika

Keskiaika

Valistuksen aika

Nyky aika

MUUTOS ON ALKANUT!

Petri Karisma

Joskus tuntuu, että vapaa-ajattelijoiden tavoitteiden eteenpäin vieminen on pään seinään hakkaamista. Ihmisiä kyllä eroaa kirkosta koko ajan kiitettävään tahtiin, mutta varsinaisesta asiasta, eli valtion ja uskontojen suhteesta ei juuri puhuta. Tämä valtionkirkkojen suhde valtioon on Suomessa kummallinen tabu. Tuntuu, että valtionkirkko teema on yhtä vai-

tu aihe nyky-Suomessa, kuin olivat Neuvostoliiton ihmisoikeudet pahimpina suomettumisen aikoina.

En ole pystynyt jäljittämään, mistä tämä erikoinen suhtautuminen valtionkirkkoon Suomessa johtuu. Yhden ja minusta hyvän selityksen olen kuullut. Voi olla, että tämä läntiseen ja saksalaiseen kulttuuripiiriin viittaava evankelis-luterilainen kirkko kertoo suomalaisille, että kuulumme läntiseen vaikutuspiiriin, emme itäiseen, jossa hallitsevat ortodoksit, mongolit, venäläiset ja aikaisemmin neuvostoliittolaiset. Suomessahan oli vielä jokin aika sitten tarve todistaa, että emme ole idän mongolija, vaan kuulumme länteen ja "sivistyseen".

Ilmeisesti eurooppalaistumisen, vaurastumisen, euroviisuvoiton ja jääkiekon maailmanmestaruuksien jälkeen suomalaiset ovat huomanneet, että meidän olemme aivan pätevää kansaa. Pärjäämme monessa asiassa jopa paremmin kuin isoveljemme Ruotsi. Meidän ei tarvitse enää keinotekoisesti erottaa itseämme pahasta idästä vaan voimme jopa toivot-

taa nämä ihmiset tervetulleeksi maamme turisteina.

Sisäministeri Päivi Räsänen räväkkä ja paljon huomiota saanut Raamattu vai laki -lausunto nostatti keskustelun uskonnon suhteesta valtioon. Sinänsä on mielenkiintoista, että keskustelu alkoi juuri uskovaisena itsensä pitävän ihmisen lausunnoista. Ehkä kauhistus Räsäsen puheista kertoo paljonkin Suomen maallistumisesta.

Koska kuulumme Eurooppaan, Suomessa toivottavasti ymmärretään noudattaa myös eurooppalaisia arvoja. Euroopan neuvoston yleiskokouksen mukaan valtion ja kirkon erottaminen on yleisesti hyväksytty arvo, jonka kuuluisi hallita demokraattisten maiden politiikassa ja instituutioissa.

Vapaa-ajattelijat tulevat tekemään kaikkensa, jotta keskustelu valtion ja uskontojen suhteesta jatkuisi ja jalostuisi. Toivotaan, että tämän yhteiskunnallisen keskustelun tuloksena Suomessa hyväksyttäisiin lainsäädännössä täysimääräisenä eurooppalaiset arvot, joissa kaikkia uskontoja ja maailmankatsomuksia kohdellaan yhdenvertaisesti.

Pikkukoululaisten pakkorukoiluttamista

Pienten koululaisten (1-2 lk) iltapäiväkerhotoiminta on nykyään lakisääteistä ja ohjeistettua toimintaa, joka on kuntien vastuulla. Kunnat toteuttavat palvelua osaksi omin toimin ja osaksi ostopalveluna tai tukisopimuspalveluna. Palvelua tuottavat mm. urheiluseurat, lapsi- ja nuorisojärjestöt tai lapsityö-

tätekevät järjestöt - sekä evankelis-luterilaiset seurakunnat. Noin 20 % kerhoista on seurakuntien toteuttamia. Seurakunnankin toteuttamat kerhot ovat lakisääteistä, kunnan vastuulla olevaa toimintaa. Ne ovat periaatteessa luonteeltaan aivan eri toimintaa kuin seurakuntien perinteiset, omin varoin toteutettavat kerhot, siis kirkon ikioma lapsityö.

Nyt on kuitenkin ilmennyt, että seurakunnan lakisääteisissä iltapäiväkerhoissa on välipalan yhteydessä johdettua, ääneen lausuttua rukoilemista (ruokarukous). Uskonnon harjoittaminen ei kuulu tähän lakisääteiseen ip-toimintaan, eikä sellaista olekaan kuntien ja järjestöjen toteuttamissa ip-kerhoissa. Sen ei pitäisi kuulua myöskään seurakuntien toteuttamiin ip-kerhoihin.

Sisäministeri: Raamattu tärkeämpi kuin Suomen laki

Sisäministeri **Päivi Räsänen** on aiheuttanut jälleen piikin kirkosta eroamisissa. Kansanlähetyspäivillä Kankaanpäässä Raamattua siteerannut Räsänen totesi, että Jumalaa pitää totella enemmän kuin ihmisiä. "Kristitty joutuu miettimään jopa toimimista vastoin lakia, jos laki on ristiriidassa Raamatun opetusten kanssa."

Räsänen valitteli myös sitä, ettei enemmistö suomalaisista enää usko kristinuskon perusoppeihin ja kristityt joutuvat uimaan yhä enemmän vastavirtaan. Räsänen oli huolissaan monista ihmisoikeuksista, muttei niiden polkemisesta, vaan siitä, että ne Suomessa toteutuisivat liian hyvin. Hänen mukaansa salliva asenne mm. aborttia, eutanasiaa ja samaa sukupuolta olevien avioliittoja kohtaan on huolestuttava ilmiö.

Asiasta uutisoi ensimmäisenä Kankaanpään Seutu.

Räsänen on huolissaan liiallisista ihmisoikeuksista.

Uskonnottomat juhlat yhä suosituimpia

Uskonnottomien juhlien suosio on kasvanut kasvamisestaan. Pro-Seremoniat Oy kertoo lähettävänsä vuodessa juhlapuhujia jo muutamaan sataan häätjuhlaan, hautajaisiin tai nimenantotilaisuuteen. Lisäk-

si yli tuhanteen juhlaan tilataan yhdistykseltä adressi tai todistus. "Moni on pettynyt esimerkiksi maistraatilta saatavaan vihkitodistukseen, jota ei edes allekirjoiteta. Tämä meidän todistus on hieman romanttisempi", kertoo Pro-Seremoniat Oy:n toimi-

tusjohtaja **Anneli Aurejärvi-Karjalainen**.

Uskonnottomien juhlien suosio näkyy etenkin pääkaupunkiseudulla asuvien nuorten aikuisten keskuudessa. He miettivät omia häitään tai nimenantotuhlaa lapselleen. "Perheenperustamisikäisten joukossa us-

konnttomuus alkaa olla jo tavallista", toteaa Aurejärvi-Karjalainen.

Uskonnottomia hautajaisia taas halutaan ylivoimaisesti vähiten. "Se on ymmärrettävää. Vainaja kun ei ole enää itse kertomassa, minäkäläisen seremonian hän haluaisi."

Sekasaunominen lastensuojeluasiaksi?

Uskonnottomat aikuistumisleirit, Prometheus-leirit, pääsivät heinäkuussa otsikoihin saunakäytännöllään. Prometheus-leireillä on yleensä ollut mahdollisuus saunaa sukupuolen mukaan eroteltujen saunavuorojen lisäksi sekasaunassa. Lastensuojelun keskusliiton toiminnanjohtaja Seppo Sauro pitää käytäntöä arveluttavana. Nettikeskusteluissa lähdettiin heti spekuloidaan hyväksikäyttöä ja lastensuojelua.

Prometheus-leirien tukijärjestön Protun työvaliokunnan puheenjohtaja **Jaakko Tiinanen** pyytää huomaamaan, että kaikilla leireillä on aina mahdollista saunaa joko tyttö- tai poikaporukassa. Niiden lisäksi ylimääräisenä vuorona voidaan järjestää yhteisauna, jos sellaiseen on tulijoita. "Koska leirit ovat pieniä, yleensä 14 leiriläistä, meillä voi joku ujompi saunaa jopa ihan yksin. Sauna on kuitenkin peseytymisen paikka", Tiinanen sanoo.

Sekasaunomisen suosio vaihtelee leireittäin. Tiinassen mukaan osalla leireistä kukaan ei halua saunaa yhteisaunavuorolla, ja toisilla leireillä se saattaa koota runsaastikin saunojia. Yksi ajatus Prometheus-leirien saunomisjärjestelyissä on Tiinassen mukaan kannustaa nuoria tekemään omia valintoja ilman ryhmäpainetta. Prometheus-leirien tuki järjestää liki 70 viikon kestävä leiriä vuoden aikana. Niille osallistuu noin 900 nuorta. Tiinassen mukaan saunakäytäntöä ei olla muuttamassa.

Anekaupasta etukauppaan – Espoo myi etuoikeuksia rippikoululaisille

Samaan aikaan kun jumalattomat saunovat sekasaunassa, Espoon seurakunta järjesti huutokaupan rippikoululaisten vanhemmille. Yhteisvastuukeräykseen kerättiin rahaa huutokauppaamalla mm. vapautus loppusiivouksesta ja oikeus etuilla ruokajonossa. Tarjolla oli myös muita kauppakohteita, kuten sänky päivittäisen hiljaisen hetken ajaksi.

Kenenkään ei ollut pakko osallistua huutokauppaan, mutta ilman rahaa ei myöskään saanut oikeuksia. Silminnäkijä kuvaili tilannetta rippikoulun vierailupäivässä erikoiseksi: "Minusta siivoamisesta lintaaminen ja etuilla olivat räikeitä tapauksia. Kyllä vähän pyörittelin silmiä", nainen kuvaili.

Espoon seurakunta pyysi myöhemmin ajattelematonta huutokauppaa anteeksi ja pahoitteli sen aiheuttamaa mielihapaa.

KANSANKIRKON PÄIVITYS

Heta Saxell

Noloa tunnustaa, mutta minulla oli kesälä mielessä todella hyvä aihe kolumnilleni. Unohdin kirjoittaa sen ylös, ja tässä sitä nyt ollaan, ilman hienoa ideaa. Onneksi kuitenkin tätä kirjoittaessa on vielä kesä ja valtakunnan virallinen kirkostakarkottaja **Päivi Räsänen** on taas avannut sanaisen arkkunsa ja saanut mediamylläkän aikaiseksi – ja kolumnistille aihetta kirjoittaa.

Moni tuoitui, kun sisäministeri Räsänen kehotti kansanlähetyspäivillä kristittyjä muistamaan, että Raamattu on korkeampi auktoriteetti kuin Suomen laki joissakin kysymyksissä. Räsänen puheet aiheuttivat kirkostaeroamis-aallon. Itse leikittelin ajatuksella, että kun on jo eronnut kirkosta, olisiko jossain eroavaltiota.fi-sivusto, missä voisi osoittaa mieltä sisäministerin puheita vastaan. Räsänen kun ei kuitenkaan kirkossa edusta mitään virallista tahoa, vaikka onkin kirkollisasioista vastaava ministeri. Kirkonihmisiä taas harmittaa, kun Räsänen puhuu ja ihmiset eroavat. Arkkikiispakin vetoaa, että ihmiset enemmän jäisivät ja haastaisivat kirkon sisältä päin. Mutta mitä se tarkoittaisi? Kirkollisvaaliprosentitkin ovat niin alhaisia, että ehkä ne vaalit kannattaisi lakkauttaa. Puhumattakaan siitä kyseenalaisesta seikasta, että kirkollisvaaleissa saa 16-vuotias seurakuntalainen äänestää mutta ei saa itse päättää eroaako kirkosta vai ei, ei ilman huoltajien lupaa. Ja kirkollisvaalien äänestyspaikkoja viedään kouluille. Eikö seurakuntataloa voi käyttää tähän tarkoitukseen?

Tämä viimeisin Räsäs-kohu taas antaa mielestäni aihetta kysyä, miksi on ongelma, että ihmiset eroavat kirkosta? Haluaisin tähän rehellisen vastauksen. Jos raha jätetään sivuun, missä on ongelma? Miksi ihmisen pitäisi kuulua järjestöön, johon ei ole useinkaan

omasta halustaan liittynyt, siteet järjestön toimintaan ovat vähintäänkin ohuet eikä edes ideologiaa jaa kovin moni? Eikö ole rehellisempää erota? Mitä merkitystä on tapakristillisyydellä, kun sekin ohenee vuosi vuodelta? Kuten amerikkalaisen lääkärisarjan päähenkilö **House** vastasi kysyttäessä, onko hän ateisti: ”Vain jouluna ja pääsiäisenä. Muulloin sillä ei ole väliä.” Lausahdus kuvaa loistavasti nykyämeoa täällä Suomessa. Meillä saattaisi riittää jopa pelkkä jouluateismi, pääsiäisellä kun ei ole niin näkyvästi väliä.

Kirkollisverolla tehdään paljon hyvää, vastaa moni, siinä syy kuulua kirkkoon. No mitä sillä kunnallisverolla sitten on tarkoitus tehdä? Kyllä kunnan on huolehdittava omistaan ilman kirkkoakin. Eikä siihen kirkolliseen auttamistyöhön tarvita erityisasemaa ja siteitä kirkon ja valtion välille. Yhteisöveron, jonka käsittääkseni kirkko ilmoittaa menevän kokonaisuudessaan hautausmiskuluihin, voisi antaa kunnille vastaavaan työhön. Hautaamisen voisi näin hoitaa tasapuolisena kunnallisena palveluna ilman uskonnollisia taakkoja. On kestänyt, että monet seurakunnat eivät luovuta tilojaan uskonnotomien hautajaisten pitämiseen ilman, että pappi on paikalla. Eikä sitä arkkua voi minne tahansa viedä saattotilaisuutta varten, siitä on laki.

Suomessa tuntuu olevan valloillaan oma versio Yhdysvaltain *don't ask, don't tell* -käytännöstä. Tosin USA:ssakin tästä on taidettu jo luopua: **Obama** ainakin puhui sen puolesta, että homoseksuaalisuuden saisi tuoda julki myös armeijassa. Suomen *älä kysy, älä kerro* -versio liittyy ateismiin ja uskonnottomuuteen. Jenkeissä erään kyselyn mukaan kaikkein epätoivotuin naapuri oli juuri ateisti. Suomessa ateismi saa ihmiset vaivaantuneiksi. Miten ne antavat lapselleen nimen, ovat varmaan kommunisteja, ongelmia siitä vaan tulee, olisivat vaan hiljaa näistä asioista kuten muutkin – kuulen korvissani tämänkaltaista muminaa, kun ajattelen asiaa. Ja näinhän se menee. Tapakristillisuus

istuu tiukassa, oli itse asiasta mitä mieltä tahansa. Suomessa ei kuulu tehdä itsestään numeroa, ei myöskään tällä uskontoon liittyvällä saralla.

Tällä varmaan selittyy se nihkeys, joka leimaa keskustelua kirkon ja valtion suhteesta. Kirkko huutaa, että ei me olla valtionkirkko, me ollaan kansankirkko. Mutta jos jo yli miljoona suomalaista, noin neljäsosa, ei kuulu tähän ”kansankirkkoon”, eikä suurin osa jäsenistäkään usko kirkon ydinsanomaa, minkä kansan kirkko se sellainen on? Vastaanpa itse: se on menneen maailman ja menneen kansan kirkko, utopia koko kansan kirkosta. Kuten esimerkiksi Imatralta on tässä kesällä kuultu, osa kirkon toimijoista haluaisi selvästi kääntää kellot ainakin 50 vuotta taaksepäin. Aktiivisimpia kirkossakävijöitä ovat juuri erilaisiin herätysliikkeisiin kuuluvat henkilöt, joiden näkemyksiä suurin osa kirkkoon kuuluvista ei kuitenkaan jaa. Liberaalimmat jäsenet siis käytännössä rahoittavat konservatiivisemmän porukan toiminnan. Nostetaan siis viimein kirkko pöydälle ja keskustellaan avoimesti asiasta.

Kirjoittaja on helsinkiläinen filosofian maisteri, vapaa kirjoittaja, toimittaja ja tiedottaja.

Heta Saxell. Kuva © Timo Saxell.

EUROOPPA JA EUROOPPALAISUUS

- Eurooppa
- EU ja Euroopan teemavuosi 2013

Lasse Pylkki

Olemme osa Eurooppaa ja EU:ta. Maantieteellisenä ja kulttuurisena ilmiönä, myös uskontojen osalta, Eurooppa on ikivanha. Euroopan Unioni (EU) on nuori. Se perustettiin heti II maailmansodan jälkeen, jotta välttyttäisiin enemmiltä sodilta. EU:n perimmäinen tavoite on-

kin toteutunut. Muualla Euroopassa EU:n ulkopuolella sotia valitettavasti on käyty. Nykyisin EU:lla on muitakin tavoitteita, keskeisenä niistä suvaitsevaisuuden lisääminen kaikkien kansojen kesken.

Kun olemme EU:ssa, olemme myös EU:n kansalaisia. Vuosi 2013 onkin nimetty Euroopan kansalaisuuden teemavuodeksi.

Tämän numeron teemana on juuri Eurooppa. Kerromme lyhyesti Euroo-

pasta, sen henkisetä historiasta ja Euroopan kansalaisuudesta: mitä oikeuksia ja velvollisuuksia meillä Euroopan kansalaisina on. Teeman näkökulmana on paljolti, mitä eurooppalaisuus merkitsee uskonnottomuuden, tunnustuksettomuuden, tasa-arvon ja perusoikeuksien kannalta.

IHAN VÄHÄN EUROOPAN HISTORIASTA, JOTTA EMME UNOHTAISII JUURIAMME

Euroopan ensimmäinen korkeakulttuuri, minolainen ja mykeneläinen, syntyi Kreikan alueella jo n. 1000 - 1500 vuotta ennen ajanlaskun alkua (eaa.). Antii-kin Kreikkaa pidetään eurooppalaisen sivistyksen kehtona. Monissa kreikkalaiskaupungeissa oli jo v. 400 eaa. demokraattinen valtiomuoto.

Länsimaisen sivistyksen katsotaankin juontavan juurensa hellenistisen Kreikan (n. 500 -30 eaa.) ja sen jatko- na olevan Rooman valtakunnan (n. 300 eaa.-200 jaa.) ajalta, jota kutsutaan yhteisesti Antiikiksi. Muun muassa mo-

net keksinnöt, tavat, arvostukset, ajatukset, lain periaatteet ja tyyli ovat jo-ko antiikin kreikkalaisten tai roomalaisten luomia tai heidän kauttaan länsimaiseen kulttuuriin omak- suttuja.

Nimi Eurooppa on mahdollisesti peräisin kreikkalaisesta mytologiasta. Sen mukaan prinsessa Europa joutui härän hahmon ottaneen ylijumala Zeuksen viettelemäksi. Toinen arvio on, että nimi tulee foinikialaisten auringonlaskua merkitsevistä sanasta ereb. ►

EUROOPPA ON YHDENTYNYT KOLME KERTAA

1. Rooman valtakunta käsitti laajimmillaan (n.30 eaa. - 400 jaa.) koko Etelä-Euroopan, Länsi-Euroopan rajana Rhein-joki, Vähä-Aasian ja Pohjois-Afrikan. Välimeri oli sisämeri.
2. Kaarle Suuri (742-814 jaa.) yhdisti nykyiset Pohjois-Italian, Ranskan, Saksan, ns. Benelux-maat ja Alppien pohjoispuoliset maat. Kristittyinä hänen oli ”miekan avulla voitettava pakanakansat ja kääntänyt ne kristityiksi”.
3. EU. Ei sitoudu uskontoihin.

Kuvaaja David Andersen

EUROOPAN USKONTOJEN HISTORIAN LYHYT OPPIMÄÄRÄ

Euroopan vanhat uskonnot olivat monijumalaisia, kuten antiikin Kreikan ja Rooman uskonnot sekä germaanien ja kelttien muinaisusko.

Ajanlaskun alussa kristinusko kehittyi verkkaisesti, kunnes keisari Theo-

dosiuksen hallitessa (379–395 jaa.) siitä tuli Rooman ainoa virallinen uskonto.

Keskiajalla Rooman valtakunnan tухoutumisen jälkeen (476 jaa.) kristinusko levisi vähitellen eri puolille Eurooppaa.

Kristillisyyttä kehittyi eri suuntiin kirkkokielisessä Itä-Roomassa eli Bysantissa ja lännessä, jossa Rooman piispan eli

paavin valta kasvoi. Idän ja lännen kirkot erosivat toisistaan 1054 jaa. ns. suuressa skismassa. Eurooppaan muodostui selkeä kulttuurinen raja idän ja lännen välille.

Noin tuhannen vuoden ajan (keskiaika ja uuden ajan alku) katolinen kirkko käytti merkittävää valtaa Länsi-Euroopassa. Antiikin ajan kirjoituksia kopioitiin luostareissa.

Islam syntyi noin v. 600 jaa. Euroopassa se levisi valloitusten myötä mm. Espanjaan. Euroopasta miltei kokonaan hävinnyt antiikin kulttuuriperintö välittyi Eurooppaan arabialaisen kulttuurin kautta. Ristiretket (n. 1100 - 1200 jaa.) aiheuttivat pitkäaikaisen välikirikon eurooppalaisen ja arabialaisen kulttuuripiirin välille.

Antiikin humanismi löydettiin uudelleen renessanssin myötä (n. 1300 - 1500 jaa.).

1500-luvulla alkanut uskonpuhdistus rikkoi läntisen kirkon yhtenäisyyden. Britannia, Hollanti ja Sveitsi erosivat anglikaanisiksi ja kalvinistisiksi, pohjoinen Saksa ja Pohjoismaat protestanttisiksi (luterilaisiksi) alueiksi.

1700-luvun valistus ja Ranskan suuri vallankumous sysäsivät liikkeelle ajatuksen kirkon ja valtion erosta. Muun muassa Pohjoismaissa yhteiskunnan sekularisaatio on edennyt varsin pitkälle. Pisimmällä on kuitenkin Ranska, joka on ollut sekulaari valtio jo yli 100 vuotta.

Lähde: Wikipedia

Kuvaaja Yanni Kouts

Kuvaaja Rock Cohen

HENGEN JA HERRAN VÄLISSÄ

- LYHYT KATSAUS IRLANNIN TASAVALLAN ABORTTIPOLITIikkaan

Ihmisoikeuskysymykset liittyvät usein uskontoon. Monet uskontojen kannattajat vastustavat aborttia, joka länsimaisen moraalikäsityksen mukaan kuuluu jokaisen naisen oikeuksiin. Irlanti on eurooppalaisessa mittakaavassa kaukana jäljessä kehityksessä naisten oikeuksien osalta – aborttia ei saa tehdä edes siinä tapauksessa, että raskaus saa alkunsa inestistä.

Marianna Lindström

Irlannin tiukka aborttipolitiikka sai osakseen pienen myönteisyyden, kun Irlannin tasavallan presidentti **Michael D. Higgins** allekirjoitti heinäkuun lopussa hallituksen hyväksymän ”The Protection of Life During the Pregnancy Act 2013” -nimellä kulkeneen lakialoitteen. Aloitteeseen kuuluu oikeus tehdä abortti tilanteissa, joissa raskaus vaarantaa äidin hengen. Laki on ollut olemassa jo vuodesta 1992, mutta varsinaiseen perustuslakiin sitä ei koskaan kirjattu. Allekirjoittaminen sinetöi aloitteen lainpitävyyden samalla selventäen protokollaa terveydenhuollon ammattilaisille. Lain ulkopuolelle jäävät edelleen tilanteet, joissa sikiössä havaitaan vakava, kuolemaan johtava kehityshäiriö. Laki ei myöskään ulotu tilanteisiin, joissa raskaus on saanut alkunsa raiskauksesta tai inestistä.

Sysäys lakimuutokseen lähti 31-vuotiaan **Savita Halappanavarin** kuolemasta. Hänen raskautensa päättyi keskenme-

noon 21. lokakuuta 2012. Pyyntöistä huolimatta kaavintaa ei keskenmenon edettyä tehty, koska sikiön sydänäänet olivat yhä kuultavissa. Lähiomaiset ovat sanoneet sairaanhoitajan perustelleen, että kaavintaa ei tehdä, koska ”Irlanti on katolinen maa”. Oli lausahdus totta tai ei, kaavinta tehtiin vasta 24. lokakuuta, ja Halappanavar kuoli lokakuun 28. päivä verenmyrkytyksen ja monielinlähäiriön seurauksena. Hänen kuolemansa laukaisi maanlaajuiset protestit aborttipolitiikan muuttamiseksi.

Kolmenkymmenen vuoden soutu ja huopaus

Irlannin tiukka aborttilainsäädäntö juontaa juurensa vuoteen 1861, jolloin Iso-Britannian ja Irlannin parlamentit yhdessä säätivät Offence against the Person Actin. Irlannin irtauduttua Iso-Britanniasta 1922 lain aborttia koskeva osuus siirtyi osaksi Irlannin perustuslakia, ja aina viime heinäkuuhun saakka pykälät 58 ja 59 kielsivät abortin tekemisen myrkyin tai välinein. Sittemmin lainsäädäntöä on yritetty muokata inhimillisemmäksi vuodesta 1983, jolloin oikeudesta aborttiin äänestettiin ensimmäistä kertaa.

Vuonna 1992 lainsäädännöstä äänestettiin jälleen. ”Attorney General vs. X”, tai ”tapaus X”, koski raiskauksesta raskaaksi tullutta, itsetuhoista tyttöä. Tapaus eteni kansanäänestykseen saakka, ja tällä kertaa äänestys kahdesta lakiehdotuksesta johti päätökseen, jonka mukaan naisella on oikeus saada

sekä informaatiota abortista, että matkustaa Irlannin ulkopuolelle keskeyttämään raskaus. Samaan ehdotelmaan kuului abortin laillistaminen, mutta lakimuutos kaatui kansanäänestyksessä, samoin kuin vuoden 2002 ehdotus abortin sallimisesta itsemurhariskin uhatessa äidin henkeä.

Tiukan aborttipolitiikan on nähty olevan myös ihmisoikeuskysymys. Vuonna 2005 kaksi irlantilaista ja yksi puolalainen nainen nostivat kanteen Irlannin tasavaltaa vastaan Euroopan tuomioistuimessa. Kantajat kokivat, että tasavallan rajoittavat ja epäselvät lait loukkasivat heidän ihmisoikeuksiaan ajamalla heidät teettämään aborttinsa Iso-Britanniasa. Periaatteessa tuomioistuinten päätös oli näpätys nenälle; teoriassa Irlanti oli rikkonut naisten ihmisoikeuksia, sillä valtio ei ollut tarjonnut oikeudenmukaista, ripeää tapaa tutkia, olivatko naiset oikeutettuja saamaan abortin Irlannissa, mutta että lainsäädäntö oli kohtuullinen, sillä sen tarkoitus oli, ja on edelleen, ”ylläpitää yleistä moraalialia”. Päätös ei johtanut muutoksiin lainsäädännössä.

Matkalaukuuabortteja ja byrokratiaa

Vuoden 1993 ”tapaus X”:n päätöksen jälkeen abortteja ryhdyttiin entistä aktiivisemmin hakemaan muualta. Suurin osa ulkomaille abortin vuoksi matkustavista irlantilaisnaisista suuntaa Iso-Britanniaan. Naiset eivät ole asiansa kanssa yksin, sillä vuoden 1992 säädös oikeudesta tietoon mahdollistaa pro choice -organisaatioiden avustuksen tilanteissa, joissa nainen matkustaa toiseen maahan abortin tehdäkseen. Yksi näistä organisaatioista on Marie Stopes -klinikka, joka informoi ja avustaa potilaita aina oikean sairaalan valitsemisesta junalippujen varaamiseen asti. Klinikka onkin kevään ja kesän aikana saanut osansa protesteista, sillä uuden lainsäädännön myötä se sai myös oikeudet suorittaa abortteja alle yhdeksänviikkoisille sikiöille tilanteissa, jotka täyttävät lainsäädännön vaatimukset.

Ymmärtääkseen Irlannin tilannetta täytyy myös ottaa huomioon, kuinka paljon katolilaisuus vaikuttaa myös politiikkaan päätöksentekoon. Vuonna 2012 irlantilaisista 84,2 prosenttia kuului roomalaiskatoliseen kirkkoon. Toisaalta kirkosta erkaantuminen lisääntyy jatkuvasti muiden länsimaiden liikehdintää mukaillen, eikä kirkkoon kuuluminen ole oletusarvoisesti merkki palavasta uskosta, vaan myös katolisen kirkon piiriin kuuluvat toimivat yhä enemmässä määrin tapauskohtaisina. Juuri vahvan katolilaisen kulttuurin vuoksi abortin muualla tehneet naiset turvautuvat valehtelemaan matkansa syystä, eivätkä yleensä kerro toimenpiteestä perheelleen tai muille läheisilleen. Samalla he jäävät ilman tukiverkkoa, jota abortin tehneet naiset usein tarvitsevat.

Abortista voi saada 14 vuotta vankeutta.

Lakimuutoksesta huolimatta aborttilainsäädäntö on edelleen tiukka; mikäli abortti tehdään tilanteessa, joka ei täysin mukaile lain ehtoja, toimenpiteen suorittanutta henkilöä uhkaa jopa 14 vuoden vankilatuomio. Käytännössä virallinen toimintatapa on monimutkainen. Luvalliseen aborttiin tarvitaan useamman lääkärin mielipide, erityisesti tilanteessa, jossa vedotaan itsemurhariskiin. Vaikka kyse olisi hengenvaarasta, sekä lääkäri että potilas konsultoivat sekä vähintään toista lääkärää, mutta myös pappia, joka sen jälkeen joko puoltaa tai kiistää hakemuksen. Tapauksissa, joissa omalääkäri voi varmuudella olettaa naisen olevan riski itselleen ja syntymättömälle lapselleen, joutuu lääkäri konsultoimaan vähintään kahta psykologia, ja mieluummin vielä kahhta toista lääkärää päätöksen aikaansaamiseksi. Tämän jälkeen pyyntö suorittaa toimenpide täytyy toimittaa kirjallisena komitealle, joka käsittelee pyynnön seitsemän päivän kuluessa pyynnön toimittamisesta. Komitean koostumus riippuu täysin potilaan tilanteesta ja perusteista; itsetuhoisen potilaan hakemusta käsittelevään komiteaan kuuluu kaksi psykologia, kun taas terveydellisistä syistä aborttia pyytävän henkilön hakemuksen käsittelevät synnytyslääkäri ja psykologi. Loppukädessä komitea on kuitenkin se taho, jonka käsissä aborttia anovan potilaan henki on.

Kuvaaja Trent Stroh

JUMALATTOMIEN KATTOJÄRJESTÖT ESITTELYSSÄ - EHF JA IHEU TOIMIVAT KANSAINVÄLISILLÄ FOORUMEILLA

Vapaa-ajattelijain liitto ei ole Euroopassa yksin asiansa kanssa. Ateistit, vapaa-ajattelijat, humanistit ja muut jumalattomat tekevät laajaa Euroopan laajuista yhteistyötä. Vapaa Ajattelijia esittelee uskonnottomien kattojärjestöt EHF:n ja IHEU:n.

Esa Ylikoski

Vapaa-ajattelijain liitto on Kansainvälisen humanistisen ja eettisen unionin (IHEU, International Humanist and Ethical Union) liitännäisjäsen ja Euroopan humanistisen federaation (EHF, European Humanist Federation) jäsen. Näiden järjestöjen kautta Suomen vapaa-ajattelijat ovat osaltaan edistämässä uskonnottomien ihmisoikeuksia maailmalla eri maissa sekä kansainvälisissä organisaatioissa. Samalla vapaa-ajattelijat ovat hyödynsaajana, kun näiden kansainvälisten liittojen kautta saamme tietoa ja ideoita toimintamme kehittämiseen. Liittojen edustajien vaikutus kansainvälisten organisaatioiden päätöksiin antaa tukea uskonnottomien oikeuksien parantamiseen myös Suomessa.

Vuonna 1952 perustettu IHEU on sateenvarjo-organisaatio humanistien, ateistien, rationalistien, sekularistien, skeptikoiden, vapaa-ajattelijain sekä eettiskulttuurisille ja ylipäätään ei-kirkollisille (laïque) ja vastaaville järjestöille maailmassa.

IHEU on tunnustettu kansainvälinen kansalaisjärjestö, ja sen edustajat toimivat YK:ssa (Geneve, New York ja Wien), UNICEF:ssa (New York) ja UNESCO:ssa (Pariisi) määrittelyissä neuvoo-antavissa asemissa. Afrikan

nessa. Euroopan neuvostossa on 47 jäsenmaata eli se on laajempi kuin Euroopan unioni.

Vuonna 1991 perustettu EHF on aktiivisesti mukana myös Euroopan Unionin eli EU:n toiminnossa. EHF vastusti erityisen vuoropuhelun luomista EU-instituutioiden sekä uskonnollisten/ei-tunnustuksellisten organisaatioiden välille, mutta kun sellainen luotiin (Perussopimus, Artikla 17), EHF ottaa osaa tähän ”avoimeen ja säännölliseen dialogiin” sen sijaan, että jättäisi kentän vain kirkkoille.

EU:n neuvosto hyväksyi kesäkuussa 2013 ulkoministerikokouksessa asiakirjan EU:n päälinjoista uskonnon ja vakaumuksen vapauden edistämistä ja suojelusta. EHF arvioi asiakirjaa myönteisesti, koska se turvaa yhtäläi-

Uskonnonopetus tulee lakkauttaa julkisin varoin toimivissa kouluissa!

ihmisoikeuskomissiossa edustajilla on tarkkailijan asema.

IHEU:lla on edustus myös Euroopan neuvostoon (Council of Europe), mutta se on sopinut EHF:n kanssa, että EHF nimeää edustajat sen toimintoihin. EHF ottaa osaa tapahtumiin myös omalla nimellään. Edustajien toiminnan ansiosta päätöslauselmissa on saatu turvattua uskonnottomien oikeuksia ilmaisulla, joka tarkoittaa sekä uskontoja että uskonnottomia katsomuksia (”religion and belief”). Näin kävi mm. huhtikuussa 2013 pidetyssä Euroopan neuvoston parlamentaarikkokokouk-

sesti myös ei-uskonnollisia ja ateistisia katsomuksia omaavien ihmisten oikeudet. Siinä turvataan myös oikeus arvostella sekä uskontoja että uskonnottomia katsomuksia. EU myös suosittelee jumalanpilkkalakien kriminalisointia.

IHEU ja EHF toimivat luonnollisesti myös itsenäisesti jäsenjärjestöjensä toiminnan tukemiseksi - edellä kuvatus kansainvälisissä instituutioissa toimimisen lisäksi. Esimerkiksi EHF:n toimintasuunnitelmassa vuosille 2013-2015 on seuraavia painopistealueita: demokratia, sekularismi, lainsäädäntötyö, ihmisoikeudet sekä

EHF:n näkyvyys, uskottavuus ja viestintä sekä ylipäätään vahvan EHF:n rakentaminen.

Demokratian alueella mm. puolustetaan ilmaisunvapautta ja vastustetaan erilaisten vähemmistöjen syrjintää.

Sekularismin edistämiseen kuuluu tunnustuksellisen uskonnonopetuksen lakkauttaminen julkisin varoin toimivissa kouluissa sekä uskonnottomien seremonioiden lisääminen yhteiskunnassa.

Lainsäädännössä halutaan mm. kieltää katolisen kirkon ns. kanonisen lain-säädännön soveltaminen esim. kirkon piirissä ilmenneiden seksuaalirikosten

käsittelyssä sekä torjua ns. Sharia-lain soveltaminen.

Ihmisoikeuksien puolustaminen tarkoittaa myös toimimista kaikilla kansainvälisillä foorumeilla sekä puuttumista kaikkiin ilmeneviin epäkohtiin.

EHF kehittää nettisivujaan, esitteitään, uutiskirjeitään, videoita ja toimintaa Facebookissa. Tarkoituksena on järjestää laaja tapahtuma ja muutenkin lobata EU:n parlamentissa monin eri tavoin. EHF:n toiminnassa halutaan lisätä federaation ja jäsenjärjestöjen välistä yhteistyötä. Isojen kokousten li-

säksi aletaan järjestää myös alueellisia tapaamisia.

IHEU järjestää kongresseja kolmen vuoden välein. Vuonna 2011 Oslolla liiton edustajana oli Eino Huotari (ks. VA-lehti 5-6/2011). Seuraava kokous on elokuussa 2014 Oxfordissa. EHF:n kokouksia on useammin, edellinen toukokuussa 2013 Romaniassa, mutta liiton edustajaa ei ollut.

Vapaa-ajattelijain liitolla on mahdollisuuksia kehittää IHEU:n ja EHF:n toimintojen hyödyntämistä omassa toiminnassa sekä lisätä vuorovaikutusta näiden järjestöjen ja niiden jäsenjärjestöjen kanssa.

tekijää, eli noin 16% koko Belgian väkiluvusta. Paljon liiton ideologiasta kertoo myös liiton edeltäjän nimi ”Sosialismin vastainen puuvillatyöntekijöiden liitto”.

Vaihto-opiskelijana tulini tutustuneeksi muihin vaihto-opiskelijoihin. Juuri uuteen maahan ja kaupunkiin muuttaneet opiskelijat tarvitsevat uusia ystäviä ja usein tutustuvat eniten juuri samassa tilanteessa oleviin. Muutamaa katolisuudesta melua pitävää kristittyä lukuun ottamatta en muista kuulleen kohtalotovereideni uskonnoista juuri mitään.

Ylipäätään oma kokemukseni oli se, että eurooppalaisen kanssakäymisen opiskelijoiden ja opettajien välillä oli siinä mielessä hyvin jumalatonta, ettei jumalia sen puolen vuoden aikana juuri mainittu.

Kahden miljoonan liikuttaja

Eurooppalaisten opiskelijoiden keskuudessa Erasmus -vaihto-ohjelma on hy-

vin suosittu. Se on myös yleensä ensimmäinen kokemus elämästä toisessa maassa ja siten erilaisessa kulttuurissa. Ohjelma luotiin opiskelijavaihtokokeiluna, jonka ensimmäisenä lukuvuonna (1987-1988) siihen osallistui 3244 opiskelijaa. Lukuvuonna 2008-2009 lähes

söstä. Tämän sosiaalisen kanssakäymisen eri maiden opiskelijoiden välillä on ajateltu luovan osaltaan yhteistä eurooppalaista identiteettiä opiskelijoiden keskuuteen.

Yhteisen eurooppalaisen identiteetin on ajateltu murentavan kansallisia iden-

titeettejä ja vähentävän nationalismin aiheuttamia konflikteja Euroopassa. Tähän voi tosin suhtautua hieman ironisesti, sillä nyt näyttää, että vanhan aikaiset nationalistiset konfliktit tuntuvat siirtyvän syrjään uusien vastakkainasettelujen tieltä. Kuten ”eurooppalaiset kristityt” vastaan ”ei-

eurooppalaiset muslimit”. 2000-luvulla vastakkainasetteluja tunnutaan rakennettavan enemmän laajempien ja vielä abstraktimpien ”kulttuurien” tai ”sivilisaatioiden” väliseksi konflikteiksi kuin perinteisten kansallisuuksien väliseksi. Kansallisuuden määrittä usein kieli tai kansalaisuus, eurooppalaisuuden määrittäminen jää vielä mielivaltaisemmin määrittelyalalle.

ERASMUS EUROOPAN TEKIJÄNÄ

Yhä useampi eurooppalainen nuori lähtee osana opintojaan tutustumaan jonkin toisen maan kieleen ja kulttuuriin. Erasmus-vaihto-ohjelma on eurooppalaisista korkeakouluvaihtoista suurin. Aleksi Lilleberg kertoo oman kokemuksensa uskonnottoman opiskelijan opiskelijavaihdosta Belgiassa.

Aleksi Lilleberg

Olin Belgiassa vuonna 2004 opiskelijavaihdossa Hogeschool Gent-nimisessä korkeakoulussa opiskellessa tietojenkäsittelyä. Omat syyni lähteä vaihto-opiskelijaksi olivat lähinnä halu nähdä vähän maailmaa Suomen ulkopuolella ja

Belgia on katolisesta enemmistöstä huolimatta Suomea edellä siinä, että kirkko on käytännössäkin erotettu valtiosta.

oppia sujuvampi englanninkieli. Opiskelin englanniksi ja siinä sivussa opin myös alkeet hollanninkielestä.

Belgia on suurimmaksi osaksi katolinen maa, mutta silti uskonto ei näyttele siellä kovin suurta roolia. Lähinnä opiskelija kohtaa kristillisiä lomapäiviä ja näkee paljon kirkkoja. Belgia on katolisesta enemmistöstä huolimatta Suomea edellä siinä, että kirkko on käytännössäkin erotettu valtiosta, enkä törmännyt minkäänlaiseen uskonnon esiintuomiseen esimerkiksi opinnoissani.

Joitain yllättäviä uskonnollisuuden linnakkeita Belgiasta kuitenkin löytyi: kristilliset ammattiliitot ja terveysvaikutukset. Suurimpana näistä on kristillisten ammattiliittojen kattojärjestö ACV-CSC, johon kuuluvien liittojen jäsenistö on noin 1.7 miljoonaa työn-

USKOMATON EUROOPPA

Missä Euroopassa uskotaan eniten Jumalaan? Onko islam jo levittäytynyt Eurooppaan? Vapaa Ajattelija tarkasteli Euroopan jumalatonta karttaa.

Suvi Auvinen

Uskonnoilla on Euroopassa ollut valtaisa vaikutus niin taiteeseen, kulttuuriin, filosofiaan kuin myös lakiin. Viimeiset puolitoista tuhatta vuotta Euroopan suurin uskonto on ollut kristinusko. Vain kolmella maalla Kaakkois-Euroopassa on muslimienemmistö.

Uskontojen vaikutus on edelleen valtava, mutta sekularisaatio on kovassa vauhdissa Euroopassa. Eurobarometri vuodelta 2010 selvitti eurooppalaisten uskomuksia pyytämällä näitä kertomaan, mikä seuraavista kolmesta vaihtoehdosta vastasi heidän näkemystään parhaiten:

1. Uskon, että Jumala on olemassa
2. Uskon, että on olemassa jokin elämänvoima (lifeforce) tai henki
3. En usko, että on olemassa minikäänlaista Jumalaa, elämänvoimaa tai henkeä

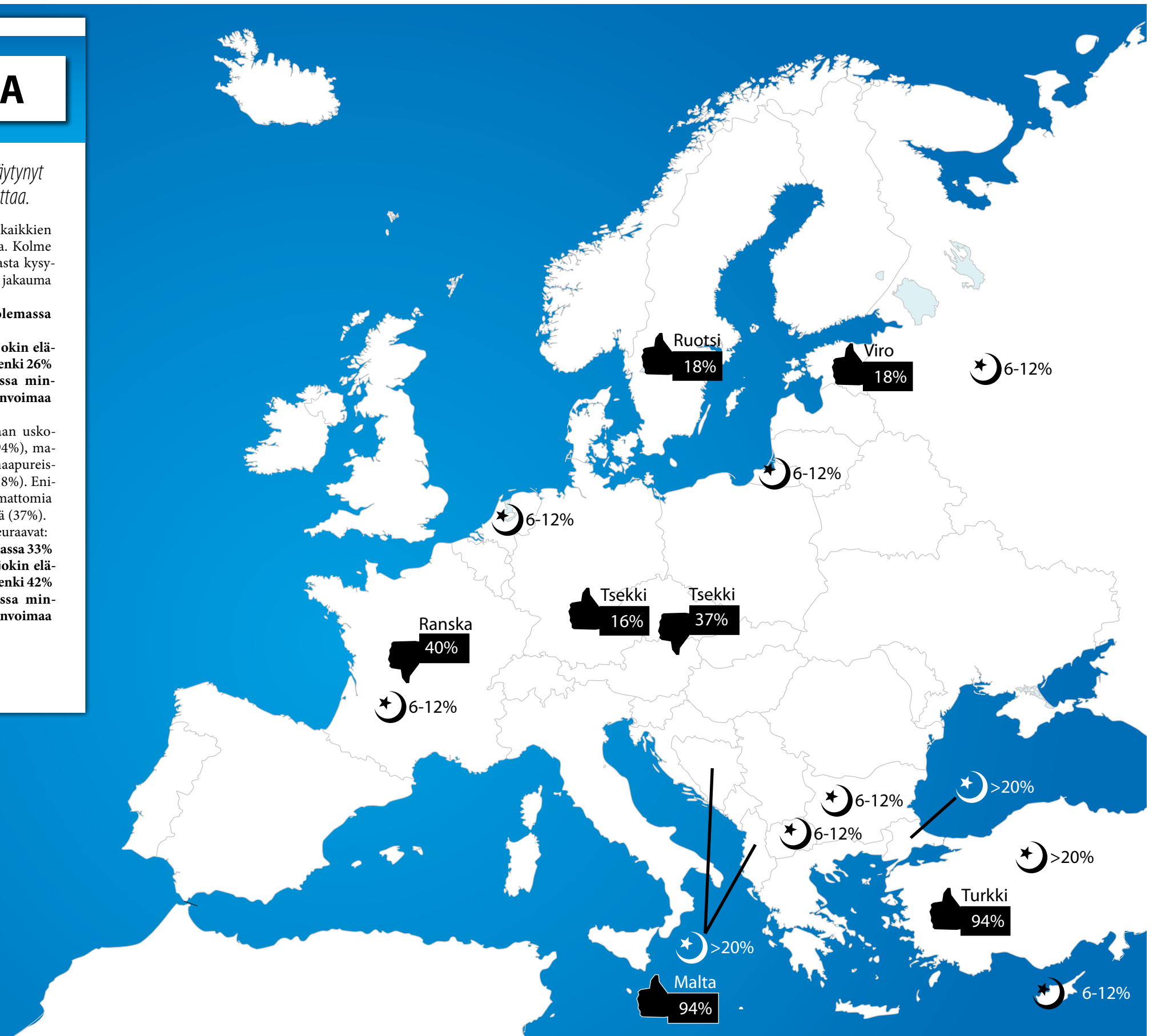
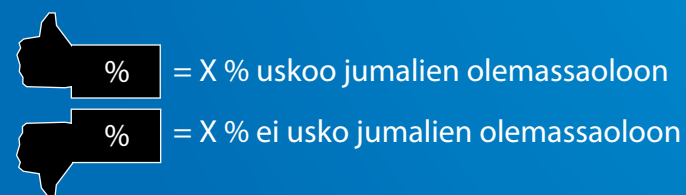
EU:n keskiarvo laskettiin kaikkien maiden vastausten perusteella. Kolme prosenttia kieltäytyi vastaamasta kysymykseen, vastanneiden kesken jakauma oli seuraava:

1. Uskon, että Jumala on olemassa 51%
2. Uskon, että on olemassa jokin elämänvoima (lifeforce) tai henki 26%
3. En usko, että on olemassa minikäänlaista Jumalaa, elämänvoimaa tai henkeä 20%

Korkeimmat luvut Jumalaan uskavia oli Maltalla ja Turkissa (94%), matalimmat Tsekissä (16%) ja naapurisamme Ruotsissa ja Virossa (18%). Eniten Jumaliin ja henkiin uskomattomia oli Ranskassa (40%) ja Tsekissä (37%).

Suomen osalta luvut ovat seuraavat:

1. Uskon, että Jumala on olemassa 33%
2. Uskon, että on olemassa jokin elämänvoima (lifeforce) tai henki 42%
3. En usko, että on olemassa minikäänlaista Jumalaa, elämänvoimaa tai henkeä 22%

IHMISOIKEUSKESKUS PERUS- JA IHMISOIKEUKSIEN EDISTÄJÄNÄ

- SELVITYS IHMISOIKEUSKASVATUKSEN JÄRJESTÄMISESTÄ VALMISTUMASSA

*Ihmisoikeuskeskus perustettiin Suomeen pitkien pohdintojen jälkeen vuonna 2012. Se toimii Suomen ihmisoikeusinstituutina. Sitä pidetään virstanpylväänä Suomen perus- ja ihmisoikeustyön historiassa. Mikä on Ihmisoikeuskeskus mitä se tekee ja miksi sitä tarvitaan? Ja mikä on kansallinen ihmisoikeusinstituutio? Kysymme asiaa Ihmisoikeuskeskuksen johtajalta **Sirpa Rautiolta**.*

Esa Ylikoski

Ihmisoikeuskeskuksen toiminnassa painopiste on perus- ja ihmisoikeuksien edistäminen kotimaassa. Kansainvälisessä ihmisoikeusyhdistyksessä keskus on mukana erityisesti silloin, kuin siitä on etua kotimaan toiminnan kehittämisessä. Oppia voidaan hakea sekä kansainvälisiltä järjestöiltä että muiden maiden kansallisilta ihmisoikeusinstituutioilta.

Suomen perus- ja ihmisoikeustilannetta seurataan yhteistyössä ihmisoikeusvaltuuskunnan ja muiden toimijoiden kanssa ja tietoa toimitetaan kansainvälisille valvontamekanismeille Suomen ollessa niiden tarkastelun kohteena.

”Kansainvälisesti vertaillen monet oikeudet toteutuvat Suomessa erittäin hyvin, kuten oikeus ilmaiseen koulutukseen. Vaikka perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat pääsääntöisesti varsin hyvin, meillä on kuitenkin myös ongelmia ja haasteita”, Sirpa Rautio toteaa.

”Yksi tämän hetken suurimmista haasteista on sellaisen kattavan yhdenvertaisuuslainsäädännön säätäminen, jossa oikeussuoja on riittävä ja tehokas syrjintäperusteesta riippumatta. On myös varmistettava, että ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta keskeiset palvelut ovat yhdenvertaisesti saatavilla ja että myös haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden oikeudet toteutuvat täysimääräisesti.”

Rautio pahoittelee, että Ihmisoikeuskeskuksesta tuli resursseiltaan huomattavasti kaavailtua pienempi. Keskuksen perustamista valmistellut oikeusministeriön työryhmä ehdotti yli 10 virkamie-

hen keskusta, jossa olisi ollut runsaasti asiantuntemusta ja kapasiteettia myös esim. oman perus- ja ihmisoikeustutkimuksen ja selvitysten tekemiseen. Hallituksen esityksessä laiksi resurssit pudotettiin kolmeen työntekijään eli johtajaan ja kahteen asiantuntijaan. Lain osoittamat tehtävät Ihmisoikeuskeskukselle sen sijaan pyysivät saman laajuisina kuin mitä oikeusministeriön työryhmä oli esittänyt. Resursseja ei ole esityksistä huolimatta saatu lisää.

Sirpa Rautio

IHMISOIKEUSKESKUS

Ihmisoikeuskeskuksen laissa säädettyä tehtävänä on perus- ja ihmisoikeuksien edistäminen ja turvaaminen kotimaassa sekä kansainvälinen yhteistyö ihmisoikeuksien saralla. Tehtäviin kuuluu muun muassa yleinen perus- ja ihmisoikeuksia koskeva tiedotus, kasvatus, koulutus ja tutkimus. Keskus on toiminnallisesti itsenäinen ja riippumaton, mutta hallinnollisesti osa eduskunnan oikeusasiamiehen kansliaa. Oikeusasiamies nimittää Ihmisoikeuskeskuksen johtajan saatuaan asiasta perustuslakivaliokunnan kannanoton. Ihmisoikeuskeskuksen ja sen ihmisoikeusvaltuuskunnan sekä eduskunnan oikeusasiamiehen yhdessä on tarkoitettu muodostavan ihmisoikeussopimusten edellyttämän Suomen kansallisen ihmisoikeusinstituution.

IHMISOIKEUSVALTUUSKUNTA

Oikeusasiamies asettaa myös Ihmisoikeusvaltuuskunnan neljäksi vuodeksi kerrallaan. Ihmisoikeusvaltuuskuntaan kuuluu 40 jäsentä, jotka edustavat kansalaisyhteiskuntaa, perus- ja ihmisoikeustutkimusta sekä muita perus- ja ihmisoikeuksien edistämiseen ja turvaamiseen osallistuvia tahoja. Jäsenistöön kuuluu paitsi kansalaisjärjestöjen ja erilaisten maailmankatsomuksellisten, uskonnollisten ja kielellisten ryhmien ja vähemmistöryhmien edustajia, myös ylimmät laillisuusvalvojat, kaikki erityisvaltuutetut sekä erilaisten perus- ja ihmisoikeusasioiden neuvottelukuntien edustajia. Näin valtuuskunta toimii perus- ja ihmisoikeusalan kansallisena yhteistyöelimenä.

Kristiina Kouros

”Kaikkia Ihmisoikeuskeskukselle annettuja lakisäätöisiä tehtäviä ei nykyresursseilla pystytä täyttämään, kun myös keskuksen toimintaan varatut määrärahat ovat hyvin pienet”, Rautio harmittelee. ”Tästä huolimatta keskuksen merkitystä ihmisoikeustoimijana ei pidä väheksyä. Se voi vaikuttaa Suomessa perus- ja ihmisoikeustyön tehostumiseen yhteistyön kehittäjänä sekä kasvatuksen, koulutuksen ja tiedotuksen keinoin. Ihmisoikeuskeskuksen ensimmäinen kärkihanke onkin kattavan selvityksen tekeminen siitä, mikä on ihmisoikeuskasvatuksen ja koulutuksen tila Suomessa”, toteaa Rautio.

Ihmisoikeuskeskuksen toisena asiantuntijana toimii **Kristiina Kouros**, joka aikaisemmin tunnettiin Ihmisoikeusliiton pääsihteerinä. Hän kertoo ihmisoikeuskasvatuksen ja koulutuksen tilan selvityksestä, jota on tehty usean tutkijan voimin hänen vetämässään hankkeessa:

”Selvitys kattaa kaikki Suomen koulutusjärjestelmän tasot aina varhaiskasvatuksesta yliopistotasolle. Se valmistuu syksyn 2013 aikana, ja sen pohjalta laaditaan toimintasuunnitelma, jossa Ihmisoikeuskeskuksen omaa roolia myös tullaan selkeyttämään ihmisoikeuskoulutuksen osalta.”

”Vaikka meillä oikeus koulutukseen toteutuu hyvin ja Suomi on saanut kansainvälistä tunnustusta hyvästä koulutuksesta ja sen tuloksista, ihmisoikeuskasvatuksen ja koulutuksen alalla meillä näyttää olevan paljonkin parantamisen varaa,” summaa Kouros.

OIKEUS USKOA, OIKEUS OLLA USKOMATTA EUROOPAN IHMISOIKEUSTUOMIOISTUIN USKONNON JA VAKAUMUKSEN VAPAUESTA

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin EIT (European Court of Human Rights ECHR) on Strasbourgissa toimiva ylikansallinen tuomioistuin, joka valvoo Euroopan ihmisoikeussopimuksen noudattamista. Sopimukseen ovat liittyneet useimmat Euroopan valtiot. Se on siten maantieteellisesti laajempi kuin EU, jolla on oma unionin perussopimusta valvova, temaanisesti laajalaisempi tuomioistuin.

EIT:een voi valittaa sen jälkeen, kun kaikki oikeusasteet kotimaassa ovat käsitelleet asian. Osapuolina ovat yksityinen valittaja ja valtio, toista yksityistä vastaan ei voi nostaa kannetta. Työkielet ovat englanti ja ranska, mutta kukin voi laatia valituksen omalla kielellään. Kaikki asiakirjat ja tuomiot ovat julkisia.

Alla esittelen muutamia uskonnon ja omantunnon vapauteen liittyviä EIT viimeaikaisia ratkaisuja. Tiivistelmät on tehty EIT:n mediapalvelun teematiedotteen lyhyistä uutisteksteistä, ei suoraan päätöksistä, jotka ovat yleensä pitkiä ja perusteellisia. Lopuksi tuomme esiin, miten Suomessa apulaisoikeuskansleri käsitellessään Seinäjoen käräjäjumaanpalveluskantelua nojautui päätöksessään myös EIT:n viimeaikaisten päätösten tulkintoihin.

ERÄITÄ ESIMERKKEJÄ PÄÄTÖKSISTÄ

BUSCRINI YM. VS. SAN MARINO (24645/94). Tuomioistuin totesi vuonna 1999, että valtio rikkoi Euroopan ihmisoikeussopimusta (9. artikla 2 §), kun se vaati vaaleilla valittuja parlamentin jäseniä virkaanastujaisissa vannomaan kristillisen valan.

ALEXANDRIDIS V. GREECE (19516/06). Tuomioistuin totesi vuonna 2008, että valtio rikkoi Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9. artiklaa, kun lakimies joutui paljastamaan uskonnollisia katsomuksiaan eli tuomaan esiin, että hän ei ollut ortodoksikristitty, tilanteessa, jossa tehtävään astuvalle oli tarjolla vain yksi uskonnollinen vala.

SINAN ISIK V. TURKEY (21924/05). Tuomioistuin totesi vuonna 2010, että valtio rikkoi Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9. artiklaa, kun henkilökortissa oli uskonnollista asemaa koskeva merkintäkohta riippumatta siitä, että kohdan voi jättää myös tyhjäksi. Tuomioistuin alleviivasi ihmisen oikeutta siihen, että häntä ei pakoteta ilmaisemaan uskonnon puuttumista.

WASMUTH V. GERMANY (12884/03). Tuomioistuin katsoi vuonna 2011, että valtio ei rikkonut Euroopan ihmisoikeussopimusta, kun henkilön verokortissa oli palkkahallinnolle tarkoitettu tieto siitä, että hän ei kuulunut yhteenkään uskontoveroon oikeutettuun uskonnolliseen yhdyskuntaan, koska sillä tiedolla oli vain rajoitettu informaatioarvo henkilön uskonnollisista tai filosofisista katsomuksista.

KOKKINAKIS V. GREECE (14307/88). Tuomioistuin katsoi vuonna 1993, että valtio oli rikkonut ihmisoikeussopimusta tuomitessaan rikokseksi Jehovan todistajan naapuriin kohdistaman kääntytystoiminnan, koska toiminnan ei oltu näytetty tapahtuneen sopimattomalla tavalla.

LARISSIS AND OTHERS V. GREECE (23372/94; 26377/94; 26378/94). Tuomioistuin katsoi vuonna 1998 oikeaksi tuomion, jossa ilmavoimien vanhempien upseerien todettiin harjoittaneen sopimatonta kääntytystoimintaa alaisiaan kohtaan, koska valtion tulee suojella ihmisiä tällaiselta virka-asemaan nojautuvalla uskonnollisella painostuksella.

FOLGERØ AND OTHERS V. NORWAY (15472/02). Tuomioistuin katsoi vuonna 2007, että valtio rikkoi Euroopan ihmisoikeussopimusta (artikla 2, pöytäkirja 1),

SUOMALAINEN LAILLISUUSVALVONTA JA EIT

Suomessa laillisuusvalvontaa suorittavat aluehallintoviraston ja hallinto-oikeuksien lisäksi oikeuskansleri ja eduskunnan oikeusasiamies. Ne voivat ratkaisuihinsa nojata myös EIT:n tekemiin päätöksiin. Esimerkiksi Seinäjoen käräjäoikeuden käräjäjumaanpalveluksia koskevassa kanteluasiassa apulaisoikeuskansleri **Mikko Puumalainen** toteaa päätöksessään (17.01.2012 Dnro OKV/1361/1/2009) muun muassa seuraavaa:

”Uskonnon, omantunnon ja ajatuksen vapaus on kirjattu useaan Suomea velvoittavaan kansainväliseen ihmisoikeussopimukseen, kuten kansallaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen (KP-sopimus, 18 artikla) ja Euroopan ihmisoikeussopimukseen (EIS, 9 artikla). Myös Euroopan unionin perusoikeuskirja sisältää vastaavan määräyksen (10 artikla).

EIT:n tulkintakäytännössä negatiiviseen uskonnonvapauteen on katsottu kuuluvan myös yksilön oikeus olla tuomatta esiin omaa vakaumustaan. EIT on muun muassa todennut, että EIS:n 9 artiklan vapaus tunnustaa tai olla tunnustamatta uskoa perusti yksilölle oikeuden siihen, ettei hänen tarvinnut paljastaa uskoaan tai uskonnollisia vakaumuksiaan eikä käyttäytyä sellaisella tavalla, että

siitä voitiin päätellä, oliko hänellä sellaisia vakaumuksia. Siten artikla koski myös henkilöä, joka ei ollut uskossa ja tähän vapauteen puututtiin, jos valtio sai aikaan tilanteen, jossa henkilö joutui suoraan tai välillisesti paljastamaan sen, että hän ei ollut uskossa (Grzelak -tapaus 15.6.2010).”

”Perustuslain perusoikeusuudistusta koskevien esitöiden mukaan ketään ei saa velvoittaa osallistumaan omantuntonsa vastaisesti jumalanpalvelukseen tai muuhun uskonnolliseen tilaisuuteen (HE 309/1993 vp, s. 55). Uskonnonvapaussäännös suojaa kansallaisia myös uskonnon omaksumista

”
**Uskonnon, omantunnon
ja ajatuksen vapaus
on kirjattu useaan
Suomea velvoittavaan
kansainväliseen
ihmisoikeussopimukseen.**

kun Norjassa vuonna 1997 kaksi rinnakkaista oppiainetta – uskontoja ja elämänfilosofia – korvattiin yhdellä oppiaineella, joka käsitteli kristinuskkoa, uskontoja ja filosofiaa, niin, että sen opetussuunnitelman tietyt kohdat antoivat ensisijaisen painon kristinuskolle, jolloin se ja mahdollisuus vapautukseen aiheutti riskin epäileluun syrjintään ja potentiaaliin konflikteihin. Oikeus kuitenkin katsoi, että yhteisen oppiaineen tarkoituksena olevalla eri katsomusten käsittelyllä voisi olla periaatteessa mahdollisuus avoimeen ja sosiaalisesti vahvistavaan kouluympäristöön pluralismin ja objektiivisuuden periaatteiden pohjalta.

HASAN AND EYLEM ZENGİN V. TURKEY (1448/04). Tuomioistuin katsoi vuonna 2007, että Turkin uskonnollisen kulttuurin ja etiikan opetusohjeissa ja oppikirjoissa nostettiin islamin uskonto etusijalle muihin uskontoihin ja filosofioihin verrattuna, mikä rikkoi Ihmisoikeussopimuksen 2. artiklaa.

APPEL-IRRGANG V. GERMANY (45216/07). Tuomioistuin katsoi vuonna 2009 vastoin kantelijan kantaa, että Berliinin koulujen etiikan opetuksen tarkoituksena oli tutkia eettisiä peruskysymyksiä oppilaiden kulttuurisista, etnisistä tai uskonnollista taustoista riippumatta ja opetus oli siten pluralismin ja objektiivisuuden periaatteiden mukaista.

GRZELAK V. POLAND (7710/02). Tuomioistuin totesi vuonna 2010, että oppilaan koulutodistuksessa ”uskonto/etiikka”-merkinnän puuttuminen aiheutti hänelle epätoivotun leimautumisen ja rikkoi hänen oikeuttaan olla julkituomatta uskontoa tai vakaumustaan.

koskevalta painostukselta. Oikeuskirjallisuudessa esitetyn mukaan uskonnon ja omantunnon vapauden ydinalueeseen kuuluvat muun muassa yksilön sisäinen ajatuksen vapaus, vapaus uskonnon tai muun vakaumuksen omaksumista tai siitä luopumista koskevasta painostuksesta sekä oikeus olla osallistumatta yksilölle vieraan tunnustuksen mukaiseen uskonnonharjoitukseen (**Tuomas Ojanen - Martin Scheinin** teoksessa *Perusoikeudet*, 2011, s. 441).”

Näin siis apulaisoikeuskansleri päätöksensä perusteluissa. Päätöksen lopussa hän toteaa vielä, että yhdenvertaisuutta sekä uskonnon ja omantunnon vapautta koskeva ”julkiselle valalle kuuluva turvaamisvelvoite menee perinneydiden edelle”.

USKOTKO-KAMPAJAN SYNNYTYSTUSKAT JA ENSIASKELEET

Helsingin Vapaa-ajattelijoiden tuorein tiedotuskampanja, Uskotko.fi, alkoi tämän vuoden toukokuussa, ja jatkuu kunnes toisin julistetaan. Tässä vaiheessa, kun pahin aloitusstressi ja kampanjan startti bussien ja ratikoiden kyljissä on takanapäin, kerrataan nyt mitä tuli tehtyä.

Pertti Jarla

Heinäkuussa 2009 herättivät melkoista huomiota Vapaa-ajattelijoiden ”Jumalaa tuskin on olemassa” bussitarrat Tampereella, Turussa ja pääkaupunkiseudulla. Viestinnän vapauden rajoja selvästi kolhittiin, asiasta tehtiin jopa kantelu Maailman eettiselle neuvostolle. Ahkerimmin kuitenkin on puhuttu kesäkuun 2010 Vaihda Raamattusi pornoon-temppauksesta Helsingissä, johonkin hermoon se selvästi osui. Jo vuosina 2011 ja 2012 HVA:n uusi Uskomaton-lehti ilmestyi asiapainotteisena laajalevikkisen Voima-lehden liitteenä. Vuoden 2013 kampanja asetettiin siis osaksi lyhyttä mutta väkevää perinnettä. Se oli edeltäjiään paljon sovinnollisempi, ei kuitenkaan vahingossa.

Kampanja sikiää

Ilkka Vuorikurun puheenjohtajoihimme Helsingin Vapaa-ajattelijoiden kokouksissa syksyllä 2012 pähkäiltiin yhdistyksen paukkujen käyttöä lähitulevaisuudessa. Vapaa-ajattelijoiden toiminnassa, paikallisesti ja valtakunnallisesti, on viime vuosina korostettu aiempaa enemmän ajattelun vapautta ja katsomusten tasa-arvoa uskonnottomien näkökul-

masta. Kun yhdistyksen linja muuttuu, siihen on hyvä liittää yleisölle suunnattu tiedotuskampanja: päätettiin siis julkistaa rakentavaa keskusteluilmapiiriä, päätimme tehdä positiivisen kampanjan, viestittää keitä me olemme korostamatta tällä kertaa sitä mitä vastustamme.

Minä allekirjoittanut ja hallituksen jäsen **Kaisa Robbins** tapasimme kerran viihtyisässä Pub Morrisissa, fundeerasimme viestinnän pääteemat. Mainosten muodon suunnittelu ja hinkkaaminen tapahtui tämän jälkeen hallituksen

1. Pääkaupunkiseudun uskonnottomien määrä. Noin joka kolmas pääkaupunkiseudulla asuvista ei kuulu kirkkoon. Vaikka kirkkoon kuulumattomista kaikki eivät ole uskonnottomia, kirkkoon kuuluvista osa toisaalta on. Uskonnottomat ovat siis varsin mittaava joukko, joka on syytä ottaa julkisessa päätöksenteossa huomioon. Tästä tuli teema joukkoliikennevälineiden kylkitarroihin.

2. Jumaluskon puute, vaikkakaan ei itsessään johda minkäänlaiseen moraaliiin, on hyvä pohja henkilökohtaiselle moraalille. Ateistit eivät ole eettisesti kuolleita.

3. Helsingin Vapaa-ajattelijat ajaa katsomusten samanarvoisuutta. Emme ole räjäyttämässä kirkkoja vaan ajamme yhteiskuntaa, jossa jokainen voi rauhassa kehittää oman maailmankatsomuksensa ja elää sen mukaan ilman uskonnollisten yhteisöjen pelottelua ja painostusta. Uskonnottomallakin on ihmisoikeutensa, joiden kunnioittamattomuus loukkaa.

Mainoskampanjasta ei haluttu yhdensuuntaista julis-

tusta. Tarkoituksena on ollut kutsua yleisöä, maailmankatsomuksesta riippumatta, keskustelemaan ja antamaan palautetta. Tätä varten ja mainosten teemoja syventämään pantiin pystyyn Uskotko.fi-nettisivusto ja Uskotko-Facebooksivu. Houkutelaksemme yleisöä miettimään asioita omalta kannaltaan teimme Uskotko-sivulle kevyen ”Testaa, oletko vapaa-ajattelijaa” -kyselyn. Allekirjoittanut sekosi eräessä vaiheessa projektin aikataulun suhteen, onneksi nettisivun toteuttanut Osuus-kunta Sange venyi melkoiseen työsuoritukseen ja kampanjasivut saatiin ajoissa valmiiksi.

Ateistit eivät ole eettisesti kuolleita!

jäsenten kesken pääasiassa sähköpostitse ja Facebookissa. Jos yhteistyössämme oli ongelmia, en huomannut niitä.

Viestinnän kolmikärkimalli

Toukokuussa 2013 alkavaksi ajoitetun kampanjan ideana oli tuoda yleisön näkemystä ajattelustamme lähemmäs todellisuutta. Helsingin Vapaa-ajattelijoiden hallitushan ei ole erityisen fanaattinen militanttiryhmittymä. En tiedä onko koskaan ollut, liityin joukkoon melko hiljattain. Halusimme tehdä nopeasti ymmärrettäviä, selkeitä mainoksia. Pääviestejä oli kolme:

Tapaus Vantaan Lauri

Kustannussyistä bussien ja ratikoiden kylkitarrakampanja rajoittui Helsinkiin, HVA edustaa kuitenkin koko pääkaupunkiseutua. Siksi eräs kiinnostavimmista muista mainosmedioista oli Vantaan hyvin kattava ilmaisjakelulehti Vantaan Lauri. En aluksi tiennyt, että kyseessä on Vantaan evankelisluterilaisten seurakuntien lehti. Mutta väliäkö tuolla, sitähan jaetaan kaikkiin talouksiin uskontokunnasta riippumatta. Tarjosin lehteen meilitse mielestäni sovinnaista ”Ateismi on hyvä pohja moraalille” -mainosta. Vastaus: ”Valitettavasti Vantaan Lauri ei ota ilmoitustanne julkaistavaksi.”

Uteliaisuuttani, ja opiskellakseni mainosalaa, laitoin suoraan Vantaan Lau-

rin päätoimittajalle **Pauli Juuselalle** varovaista kyselyä: mikä mainoksesamme tarkkaan ottaen oli vialla? Juuselan vastaus oli monisanainen ja äärimmäisen kohtelias. Hänen mukaansa tarjoamani mainos oli hauska ja sinänsä ok, mut-

perelaisten vapareiden luoma Eroa kirkosta-verkkopalvelu siis erityisesti hiersi. Juusela viittasi seurakuntien jäsenluvun vähenemisestä seuraaviin taloudellisiin ongelmiin. Ehkä minun olisi tässä vaiheessa pitänyt korostaa, että eroakirkosta. Ei ole Helsingin vapaa-ajattelijoiden projekti. Emme kuitenkaan sanoudu siitä irti, päinvastoin, joten annoin asian olla. Juusela väläytti yhteistä keskusteluhetkeä kahvin ääressä, saatan vielä tart-

tua ehdotukseen.

Vaikutelmaksi siis jäi, että seurakuntien ja Vapaa-ajattelijoiden välinen ilmapiiri on liian myrkyttynyt. Dialogi on kuitenkin selvästi mahdollista ja mielestäni jopa suotavaa. Ehkä tehdäänkin kahvihetkestä julkinen.

Ja sitten oli tapaus ”Vantaan Lauri”...

ta ”Vantaan Lauri on kuitenkin Vantaan seurakuntien seurakuntalehti, jonka sanoman kanssa vapaa-ajattelijoiden ja erityisesti eroa kirkosta -toiminnan viesti on monessa mielessä vastakkainen.”

Vakaumusten tasa-arvo ry:n ylläpitämä, **Petri Karisman** ja muiden tam-

Ammattilaisten käsiin

Mainosten ja niihin liittyvien ratkaisujen ollessa mielestäni varsin valmiina HVA:n hallitus konsultoi ulkopuolisen asiantuntijana **Jouni Valtaa**. Kokenut yrittäjä suositteli ulkopuolista copywriteriä sloganin raakileita hiomaan. En ollut tullut ajatelleeksi, että sellainen löytyisi omasta tuttavapiiristä. Yleisöä aiempaa selkeämmin puhuttelevat sloganit syntyivät varsin nopeasti.

Nyt, eri mainosversioita jälkiviisaasti tarkastellessa, en voi kuin yhtyä Valan käsitykseen. Ammattimaisen copyn käyttäminen on ehdottomasti suositeltavaa, viestitettävästä asiasta kiinnostuneen ammattilaisen palvelukset eivät välttämättä edes hirveitä maksa.

Jouni Valta propagoi myös Facebook- ja muun nettimainonnan puolesta. Hänen mukaansa ulkomainonta ei toisi nettisivuille kävijöitä. Päädyimme kustannussyistäkin ratkaisuun, jossa joukkoliikennevälineisiin tuli kolmesta mai-

noksesta vain yksi, ja muut Facebookiin tulevien kuukausien aikana.

Reaktiot ja tulokset

Kun mainoskampanja saatiin käyntiin, Uskotko.fi -sivuston ja sinne ohjaavan Facebook-mainonnan reaaliaikaiset käyttäjätalastot olivat koukuttavaa luetavaa, monitorillani auki lähes jatkuvasti parin viikon ajan. Vaikka osoite USKOTKO.FI näkyi makaavan kissan koruisin kirjaimin joukkoliikenteessä useamman viikon ajan, sen kävijämäärät moninkertaistuivat niinä päivinä, joi- na Facebook-mainokset pyörivät. Net- tisivuja tosiaan kannattaa mainostaa nettissä.

Joukkoliikennemainonta toi kuitenkin eniten mediahuomiota. Kotimaa 24 -verkkosivu uutisoi kampanjasta jo ennen kuin se ehti alkaa, ja on muutenkin seurannut Vapaa-ajattelijoiden toimintaa ahkerasti ja olosuhteisiin nähden hy-

vin asiallisesti. Helsingin Sanomat tarttui roisiin väitteeseen "Pääkaupunkiseudulla kolmannes on uskonottomia" ja selvitti asiaa Hyvä kysymys- palstallaan. Kirkon tutkimuskeskukselta kerrottiin vuoden 2011 kyselytutkimuksesta, jossa "27 prosenttia pääkaupunkiseudun vastaajasta ja 28 prosenttia helsinkiläisistä määritteli itsensä identiteetiltään uskonottomaksi ihmiseksi". Ovelinta olisi siis ollut sanoa vaatimattomasti "neljännes".

Koska kyseessä ei nyt ollut jäsenhankintakampanja (heitäkin otetaan toki vastaan), vaan tavoitteistamme tiedottaminen, onnistumista on vaikea arvioida. Olen itse ollut näkevinäni, että Vapaa-ajattelijoina julkisuudessa puhuttaessa keskustelun sävy ei enää ole niin tulehtunut ja sotaisa kuin aiempi- na vuosina. Asiaan ovat epäilemättä vaikuttaneet myös vapaa-ajattelijoiden liiton (mm. Petri Karisma, **Esa Ylikoski**, Ilkka Vuorikuru) viimeaikaiset julkiset kirjoitukset ja esiintymiset.

KEMIN VAPAA-AJATTELIJAIN TOIMINTAA VUOSIEN VARRELTA

Pertti Periniva

Kolmas kerta toden sanoi, kun kemiläisten yhdistystä perustettiin 1930-luvulla. Kun Kemin kirkosta eronneiden yhdistys perustettiin 23.5.1930, se lakkautettiin vuotta myöhemmin Kemin raastuvanoikeuden päätöksellä, ja yhdistysrekisterikin epäsi rekisteröinnin seuraavana vuonna. Kemin siviilirekisteriin kuuluvien yhdistys perustettiin vuonna 1936, mutta tätäkään ei saatu yhdistysrekisteriin. Asiaa käsiteltiin Kemin raastuvanoikeudessa kahdessa eri istunnossa, ja yhdistysrekisteristä epäävä päätös tuli saman vuoden lopulla.

Uusi yhdistys nimeltään Kemin siviilirekisteriin kuuluvien yhdistys perustettiin 18.7.1937. Kokouksessa oli kuusi henkilöä, puheenjohtajana **Heikki Kakko** ja sihteerinä **Siiri Perttula**. Nyt tämä yhdistys merkittiin yhdistysrekisteriin alkuvuodesta 1938.

Sotavuonna 1939 Kemin työväentalo paloi, emmekä tiedä varmasti, paloi-ko sen mukana alkuvuosien pöytäkirjoja. Vuosina 1941 ja 1944 on ollut yhdistysrekisterin mukaan sihteerin ja puheenjohtajan vaihdokset. Sodan jälkeen vuonna 1946 valittiin uusi puheenjohtaja ja sihteeri.

Uusi aika ja uusi nimi

Vuosikokouksessa 1946 muutettiin yhdistyksen nimeksi Vapaa-ajattelijain liiton Kemin yhdistys r.y. ja hyväksyttiin yhdistykselle liiton uudet mallisäännöt. Oikeusministeriö hyväksyi sääntöjen ja nimenkirjoittajien muutokset.

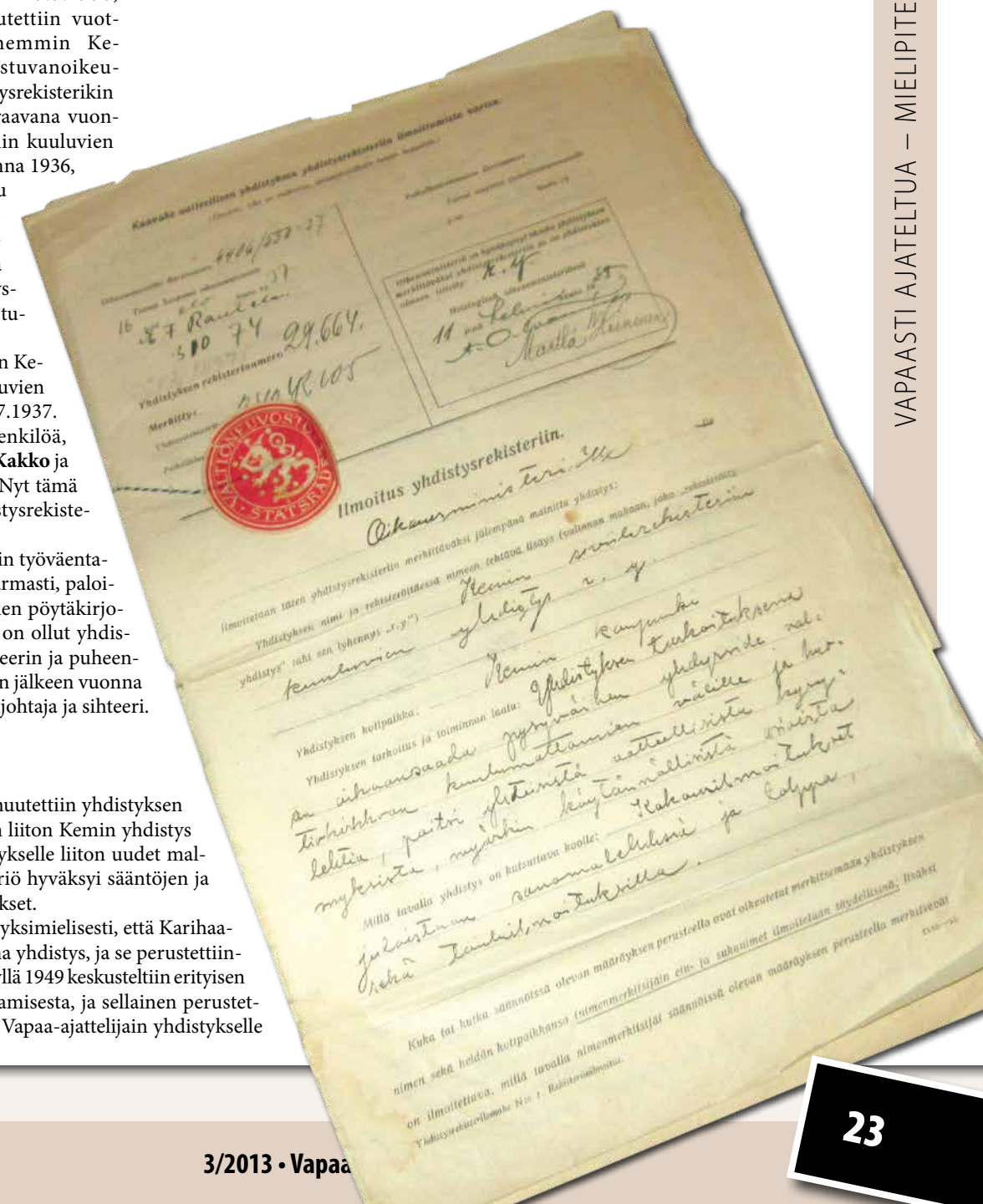
Vuonna 1949 todettiin yksimielisesti, että Karihaaran on hyvä perustaa oma yhdistys, ja se perustettiin samana keväänä. Syksyllä 1949 keskusteltiin erityisen hautausapukassan perustamisesta, ja sellainen perustettiin vuonna 1950. Kemin Vapaa-ajattelijain yhdistykselle

tilattiin lippu vuonna 1950 liiton kautta. Kesäkuun alkupäivinä 1950 perustettiin Veitsiluodon Vapaa-ajattelijain yhdistys. Kemin yhdistyksen toiminta nukah- ti vuonna 1972. Välttämätön toiminta hoidettiin hautausmaahoitokunnassa. Sen puheenjohtajana toimi **Elo Vainio** vuodesta 1972 vuoteen 1984, jolloin Ee-

va Partanen valittiin hautausmaahoitokunnan puheenjohtajaksi.

Uusi vaihe 80-luvulla

Kemin Vapaa-ajattelijain toiminnan uudelleen käynnistämistä valmisteli **Helge Myllyojan** ja **Pertti Perinivan** muodosta-

ma työryhmä, ja käynnistämiskokous pidettiin 17.6.1984. Liiton edustajat olivat paikalla. Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti **Eeva Partanen**.

Kemin kaupunginvaltuusto myönsi 1985 yhdistykselle Ristikankaan hautausmaan uuden aidan rakentamiseen taloudellista avustusta. Kemin Vapaa-ajattelijat päätti puolestaan vuonna 1986 maksaa Vapaa-ajattelijain liitolle 1500 markkaa

avustuksena elämäkatsomustiedon opikirjan julkaisemiseen uskontokuntiin kuulumattomien lapsien opiskelua varten.

Veitsiluodon Vapaa-ajattelijain yhdistys ilmoitti v.1986, että he ovat halukkaita liittymään Kemin yhdistyksen jäseniksi, ja heidät hyväksyttiin entisillä jäsenheidoilla.

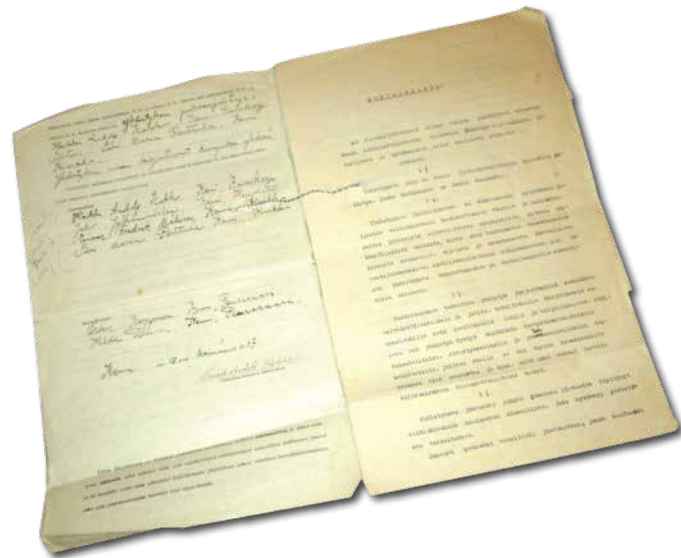
Uuden huoltorakennuksen rakentamisesta hautausmaalle päätettiin vuonna

1987, Helge Myllyojan ja **Mauno Laurilan** työn tuloksena se oli kaksi vuotta myöhemmin sisustamista vaille valmis. **Laila Rautiainen** ja naisjaosto toimivat erittäin aktiivisesti rakennuksen rahoittamisessa.

Vuodesta 1990 Kemin Vapaa-ajattelijain yhdistyksen puheenjohtajana on toiminut Pertti Periniva. Vuonna 1992 vuosikokouksessa päätettiin muuttaa yhdistyksen nimi Kemin Vapaa-ajattelijat r.y. Ilmoitus hyväksyttiin yhdistysrekisterissä 1993. Vuodesta 1993 alkaen naisjaoston vetäjänä on ansiokkaasti toiminut **Anna-Leena Rytönen**. Hautausmaan Saattolan avajaiset pidettiin vuonna 1993, ja liiton puheenjohtaja **Kari Saari** piti juhlapuheen.

Vapaa-ajattelijain liiton kesäpäivät järjestettiin vuonna 2001 Kemissä. Vuonna 2007 pidettiin yhdistyksen 70-vuotisjuhla.

Yhdistyksen edunvalvonta on ollut monipuolista. Koulutus- ja luentotilaisuuksia on pidetty vuosien varrella Luoteis-Lapin, Kajaanin ja Rovaniemen Vapaa-ajattelijain kanssa. Myös yleisötilaisuudet Kemissä ovat saaneet suosiota, viimeksi **Esko Valtaojan** ollessa puhujavieraana yleisöä oli yli 300.

HALLITTU AJATUS – LIITTOHALLITUS TIEDOTTAA

Koostanut Lasse Pylkki

Kannanottoja ja tiedotteita

- Vapaa-ajattelijat ehdottavat, että yhdenvertaisuuslakiin kirjattaisiin: Uskonnonharjoitus ei kuulu valtion ja kunnan toimintaan (Kannanotto ja tiedote 27.5.2013)

- Vankilapsykologeja pappien tilalle. Ammatilliset voimavarat vankien psykososiaaliseen tukeen - hengellinen työ kirkon ja uskonnollisten yhteisöjen asiaksi (Tiedote 5.6.2013)

- Elämäkatsomustieto kaikille valittavaksi lukiossa: Kannanotto Opetusministeriön asettamalle Lukiokoulutuksen yleisiä valtakunnallisia tavoitteita ja tuntijakoa valmistelevalle työryhmälle (26.7.2013)

- Suomesta tehtävä tunnustukseton valtio (Kannanotto 31.7.2013)

- Pienten koululaisten iltapäiväkerhojen rukoiluttamiseen puuttuminen (Tiedote yhdistyksille 2.8.2013)

- Oikeusministeriön Kriminaalipoliittinen osasto on 5.8.2013 vastannut

viestiin, jonka liitto lähetti 4.12.2012 ministeriölle. Liitto esitti siinä, että vankiloissa luovuttaisiin valtion kustantamista vankilapappien viroista. Oikeusministeriön vastauksen loppu-toteamus:

Rikosseuraamuslaitos jätti osana valtion tuloksellisuus- ja vaikuttavuusohjelmaa ydintoiminto-analyysissään oikeusministeriölle ehdotuksen, että vankilasielunhoito siirrettäisiin seurakuntien vastuulle. Oikeusministeriö on katsonut, ettei ehdotus anna riittäviä perusteita tehtävien siirrolle. Sen sijaan vankien sielunhoitotehtävien järjestämisestä on käyty keskusteluja evankelis-luterilaisen kirkon ylimmän johdon kanssa. Vankilasielunhoidon neuvottelukunnan yhteyteen on asetettu työryhmä, jonka tehtävänä on arvioida, mikä olisi paras ja järkevin tapa järjestää vankien uskonnonharjoittamiseen liittyvät tehtävät vankiloissa perustuslain, muun lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten edellyttämällä tavalla. Työryhmän määräaika päättyy 30.9.2014.

Kiistaa verkkotunnuksesta

Seurakuntayhtymä saa pitää vapaa-ajattelijat.fi verkkotunnuksen (Viestintäviraston päätös 10.7.2013)

Viestintävirasto ei peru Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän varaamaa vapaa-ajattelijat.fi verkkotunnusta. Viestintäviraston mukaan seurakuntayhtymällä ei ole vahingoittamiskykyä, vaikka verkkotunnus on lähes identtinen vapaa-ajattelijoiden käyttämän vapaa-ajattelijat.fi:n kanssa. Liitto vaati viestintävirastoa peruuttamaan ko. verkkotunnuksen. Liitto on 10.7.2013 tehnyt asiasta kanteen hallinto-oikeudelle.

Kannanottoja ja tiedotteita

Vapaa-ajattelijat ehdottavat Kuntalakiin kirjattavaksi, että ”kunnan toiminta on uskonnollisesti tunnustuksetonta”. (kannanotto ja tiedote 20.5.2013)

Samoin ehdotetaan, että yhdenvertaisuuslakiin kirjattaisiin: Uskonnonharjoitus ei kuulu valtion ja kunnan toimintaan (Kannanotto ja tiedote 27.5.2013).

JUMALATON JENKKI

- GODLESS AMERICANA, INFIDEL BOOKS, 224 SIVUA

*Mitä yhteistä on rasismilla, seksismillä ja kristinuskolla?
Aika paljonkin, selviää Vapaa Ajattelijan uusimmasta kirja-arviosta.*

Eero Suorsa

S eitsemän esseetä sisältävä kirja, *Godless Americana*, on aktivistin ja tutkijan **Sikivu Hutchinsonin** kolmas teos. Black Skeptics Los Angelesin perustaja ruotii esseissään, miten salakavalasti fundamentalistinen kristinusko ja sen inspiroimat asenteet kietoutuvat yhteen niin rasismien kuin seksismien kanssa vahingollisilla vaikutuksilla. Kirjan tehokkainta ja oivalluksia herättävää antia on juuri tämän yhteen kietoutumisen tinkimätön analyysi, joka versoo erilaisten teorioiden kriittisestä ymmärryksestä ja eletystä elämästä.

Esseiden sisällöt liikkuvat laidasta laitaan – Hutchinson pilkkoo ja analysoi tiukoin sanankääntein rasismia televisioruudulla, fundamentalistien republikaanien köyhiä syyllistävää politiikkaa, afrikkalais-amerikkalaisiin ja latinonaisiin kohdistuvia rasistisia ulkonäköpaineita, homoseksuaaleihin ja transsukupuolisiin kohdistuvaa syrjintää – eivätkä aiheet lopu tähän. Hutchinson esittää elävästi, mutta samaan aikaan tiukan analyttisesti, miten uskonto on kietoutunut osaksi monenlaista sortoa ja miten uskonto pitää tätä sortoa käynnissä. Armoa eivät Hutchinsonilta saa **Newt Gingrich**, **Rick Santorum** tai **Mitt Romney** (ja osaa Hutchinson lähettää kriittistä palautetta myös **Sam Harrisin** ja **Barack Obaman** suuntiin), Mississippin osavaltion järjestömät aborttilait, siirtolaisiin kohdistuva syr-

jintä, menestysteologiaa rikastuvat pyramidihiujarit tai edesmennyt rasistinen senaattori **Strom Thurmond**. Vaikka Hutchinsonin tyylissä on vihainen, ei huumoriakaan olla unohdettu Hutchinsonin raastaessa yhdysvaltalaisia stereotypioita ”äidistä ja omenapiirasta”, saati viiltävää sarkasmia.

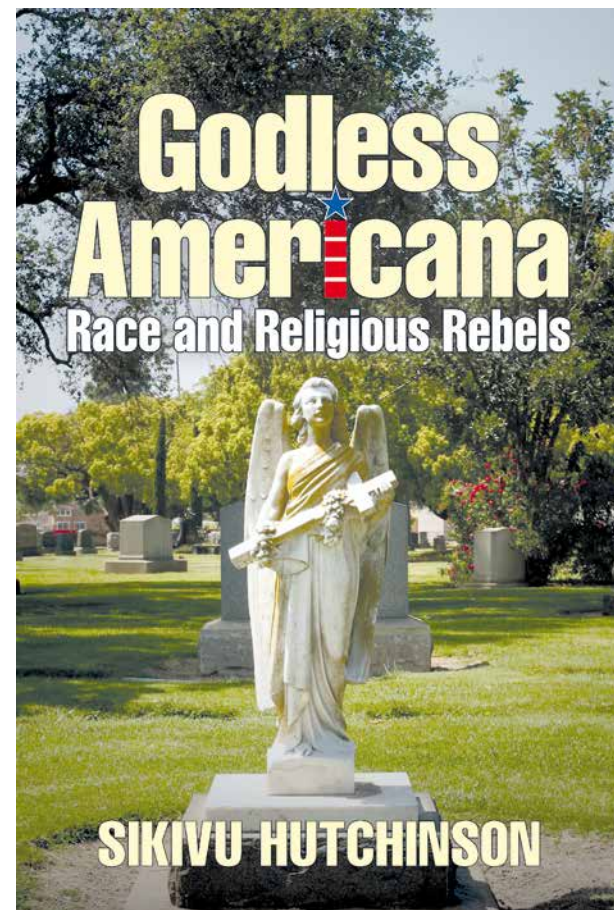
Hutchinson osoittaa lukijoille myös, miten rasistisia ja seksistisiä populaarikulttuurin tarjoamat naiskuvat ovat. Hutchinson kirjoittaa miten **Madonnan** ja **Lady Gagan** ympärille rakentuvat kulttuurilliset merkitykset pohjautuvat viime kädessä kristinuskon naisvihamielisiin stereotypioihin. Nämä kulttuuriset merkitykset seura-

uksineen ovat erityisen vahingollisia afrikkalais-amerikkalaisille ja latino-naisille, kun valkoinen naiseus kristinuskon muodossa korotetaan ainoaksi oikeaksi naiseuden malliksi. Median tarjoamien kuvien analysoiminen on eräs kirjasta nousevista Hutchinsonin vahvuuksista.

Hutchinsonilla on taustanaan ja viiteryhmänään afrikkalais-amerikkalaisen vapaa-ajattelun, ateismin, agnostismin ja humanismin pitkä perinne aina **Frederick Douglassista** ja **W.E.B DuBoisista** alkaen, jatkuen **Zora Neale Hurstoniin**, **James Baldwinin** ja **Alice Walkeriin**. Tämän jatkumon tekemistä tutuksi nuoremille sukupolville Hutchinson on pystynyt harjoittamaan opettajan työssään Los Angelesissa. Työstään opettajana Hutchinson tuo lukijan eteen monia anekdootteja arjestaan opiskelijoiden ja koululuokkien parissa. Nämä kertomukset tuovat lisää mielenkiintoa esseiden lomaan, antaen lukijalla paljon pohdittavaa siitä, miten poliittiset päätökset näkyvät arjessa ja eletyssä elämässä.

Ateisteihin liitetään usein stereotypioita kyynisyydestä ja passiivisuudesta yhteiskunnallisten epäkohtien edessä. Hutchinsonin essee osoittavat positiivisella tavalla, etteivät nämä valheeliset stereotypiat pidä paikkansa – ateistit, ja yhtä lailla humanistit, agnostikot ja vapaa-ajattelijat ovat monesti valvutuneita yhteiskunnallisissa kysymyksissä hyvin erilaisissa asioissa, minne myös Hutchinsonin kirja osoittaa.

Hutchinsonin ajatuksiin voi tutustua enemmän kahdessa aiemmassa julkaisussa *Moral Combat* ja *Imaginig Transit*, sekä blogissa www.blackfemlens.blogspot.fi.

- Pääsihteerin palsta - Historiallisen taakan purkamista

Esa Ylikoski

”Vain massiivinen erojen aalto pystyy syömään kirkon valtaa, ei mikään muu.” Tähän pessimistis-optmistiseen tulemaan päätyy filosofian professori **Timo Airaksinen** ansiokkaassa kirjoituksessaan ”Post-ateismi ja uskonnon tulevaisuus” HUMANISTI-lehdessä (nro 2/2013). Vapaa Ajattelijan lukijoina saatoimme viime numerossa tutustua Airaksisen kriittiseen pohdintaan mm. kristinuskon ”lähetykskäskyä” kohtaan.

Airaksisen mielestä ”valtiokirkkojemme etuoikeutettu asema ja sen mukainen kulttuurinen hegemonia on todellinen ja vakava ongelma Suomessa”, mutta sen näkeminen on hegemonian hiljaisen hallinnan hunnun läpi vaikeaa monille ihmisille. Haasteenamme on eräänlainen ”uuspakanuuden” taikatempu, jolla petaan ateistin leimaa.

Moni kirkon maallistunut jäsen, joka ei halua tai uskalla olla ateisti, mutta ei osaa uskoa oikein, sanoo: ”En usko uskontunnustuksen jumalaan, vaan johonkin ihmistä ja koko tätä maailmaa korkeampaan voimaan”. Neljännes kirkon jäsenistä uskoo sielunvaellukseen. Tai jotain muuta... Kun keksii itselleen oman uskonnon, saa sellaisen kuin haluaa. Motiivi uskoa saadaan oman narstisen minän hellittelystä. Silti on hyvä kuulua kirkkoon, kaiken varalta... Eikä kirkko jäseniään pois aja – miksi ajaisi?

Airaksisen mielestä uskonto on kielipeli, jossa jumala määritellään olemassa olevana. Jos aktiivisesti kieltää jumalan, puhuu jo jumalasta jonakin määrätynä ja nimittävänä oliona, joka voisi olla olemassa. Siksi ei kannata pelata korttia, kun toinen pelaa merkityillä korteilla. Airaksinen kutsuu tätä vastaustaan ”post-ateismiksi”, jossa ei uskota mihinkään ja kieltäydytään uskonnollisesta kielipelistä. Yhtä hyvin voisi kait puhua myös jumalauskon puuttumisesta ateismin pääasiallisena nykymuotona. Uskontokritiikkiä voi harrastaa myös omilla, sekulaareilla ja rationaalisilla säännöillä.

Airaksisen mielestä kirkon kritiikkiä ja varsinkaan sen vallan purkua

ei pystytä toteuttamaan kirkon oppien kritiikin kautta. Noita oppeja ei pysty kumoamaan, koska mitään kumottavaa ei ole. On vain uskonto, hegemonien tapa puhua vallasta ja sen käytön oikeuttamisesta. Siksi kirkon hegemonian purku edellyttää ihmisten eroamista kirkosta. Ensimmäinen tehtävä on siis saada ”uuspakanat” eroamaan kirkosta. Uskokoon jokainen mihin itse haluaa. Ihmisen mielikuvitusta ei kukaan hallitse. Tähän voisi kai lisätä, että kirkon jäsenenä on myös ajatuksiltaan ateisteja.

Airaksinen myöntää hahmottelemansa ”post-ateismin” poliittisen ongelmallisuuden, pienoisen laimeuden. Kirkon kulttuurinen hegemonia on kansamme historiallinen taakka, josta on päästävä pien eroon vapaan ajattelun ja valistuksen nimissä. Mutta miten, hän kysyy.

Yksi poliittisen toiminnan väylä Vapaa-ajattelijain liiton hahmotuksissa avautuu nojautumalla ihmisoikeuksiin, perustuslaillisiin perusoikeuksiin. Ihmisten yhdenvertaisen kohtelun periaate velvoittaa varsinkin julkista valtaa, valtiota ja kuntia kohtelemaan ihmisiä yhdenvertaisesti ja syrjimättömästi myös riippumatta ihmisten uskonnosta tai vakaumuksesta. Onhan pienempienkin vähemmistöjen asemaa saatu viime vuosina korjattua juuri perusoikeuksiin vetoamalla!

Kritiikin kohteena ei tällöin tosiaankaan tarvitse olla kirkko eikä kristinopin dogmit, vaan valtio ja kunta, jotka vielä eräin olennaisin osin laiminlyövät velvollisuutensa huolehtia ihmisten oikeudesta yhdenvertaiseen kohteluun sekä uskonnon ja omantunnon vapautteen. Kirkollahan on ”lähetykskäskyä”, jonka mukaan sen luontaisena tehtävänä on ”ihmisten kalastaminen” samaan tapaan kuin puolueilla on äänien ja poliittisen vallan tavoittelu ja sudella luontonaan lampaiden saalistaminen.

Julkisen vallan tehtävänä on puolestaan olla ”hyvä paimen”, joka suitsii, säätelee niin kirkon ja puolueiden kuin siesien ja metsästäjienkin toimintaa lähtökohtana ihmisten yhdenvertainen kohtelu ja syrjimättömyys. Kun perustuslaki on niin kuin se tulkitaan, tämä tie toki vaatii vielä runsaasti poliittista keskustelua ja yhteiskuntavaikuttamista. Vielä pitää monien ”silmien avautua”

näkemään yhdenvertaisuus uskontojen ja vakaumusten suhteen uudelta kannalta. Kun puolueiltakin edellytetään tiettyjen reilun pelin sääntöjen noudattamista, miksi ei pian myös kirkolta, mitä tulee julkiseen valtaan ja yhteiskuntaan?

Mielenkiintoista ”avautumista” ilmeni heinäkuussa, kun Kirkkohallituksen kansliapäällikkö **Jukka Keskitalo** kommentoi Helsingin Sanomissa ja Turun Sanomissa julkaistuja mielipidekirjoituksiani (ks. Tunnustuksettomuudesta debattia, www.vapaa-ajattelijat.fi/helsinki).

Keskitalo vastusti esittämäni valtion ja kunnan toiminnan säätämistä tunnustuksettomaksi yllättäen näin: ”*Tämä ei ole tarpeellista, koska niiden toiminta ei ole tunnustuksellista nykyisinkään.*” On tietenkin edistysaskel, jos Kirkkohallitus ja Vapaa-ajattelijat yhdessä sanovat valtion ja kunnan toiminnan voivan olla tunnustuksetonta. Sitten voidaankin jo keskustella pragmaattisesti, onko toiminta käytännössä tunnustuksetonta vai tunnustuksellista, jos kunta ja valtio sisällyttävät joidenkin toimintojensa osaksi evankelis-luterilaista uskonnonharjoitusta.

Toinen mielenkiintoinen lausuma Keskitalta oli tämä: ”On hyvä erottaa käsitteet uskonnonopetus ja uskonnonharjoitus. Tietoon painottuva uskonnonopetus on koulun tehtävä. Uskonnonharjoitus puolestaan kuuluu kodille ja seurakunnille.” Tämä on mainio edistysaskel kirkon taholta, vaikka uskonnonopetuksesta koulussa ollaankin yhä eri mieltä. Uskonnonharjoitus siis on ihmisten niin halutessa kotien ja seurakuntien eikä koulun asia.

Onko sitten mitään logiikkaa, kun Keskitalo heti edellä lainatun jälkeen jatkaa: ”Koulun ja päiväkodin toiminnan puitteissa voidaan toki järjestää uskonnollisia tilaisuuksia, kuten koulujumalanpalveluksia.” Miten niin voidaan toki? Juurihan sovimme, että uskonnonharjoitushan ei ole koulun tehtäviin kuuluva asia. Koulupäivään ei tule liittää koululaisjumalanpalveluksia eikä uskonnollisia päivänavauksia, sillä niiden järjestäminen koulun toimesta rikkoo sekä oikeutta yhdenvertaiseen kohteluun että uskonnon ja omantunnon vapautta.

LEHDEN JA LIITON TIEDOT

Tunnustuksettoman kulttuurin, yhdenvertaisen kohtelun ja tasa-arvon, vakaumuksen ja omantunnon vapauden, humanismin, rationaalisuuden ja uskontoihin sitoutumattoman globaalin etiikan äänenkannattaja.

Julkaisija
Vapaa-ajattelijain Liitto ry
Fritänkarnas Förbund rf

Vapaa Ajattelijat on Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultti ry:n jäsen.

Kirjoittajien mielipiteet eivät välttämättä vastaa lehden tai julkaisijan kantaa.

Lehden tiedot
Painopaikka
Kirjapaino Lönnberg Print&Promo
Numero 3/2013
Painos 2500 kpl
ISSN 0355-8703
ISSN 2242-8992
Ilmestyy 4 numeroa vuodessa

Toimitus

Vastaava päätoimittaja
Petri Karisma

Toimitussihteeri
Suvi Auvinen

Toimituskunta
Lasse Pylkkä pj, Suvi Auvinen,
Petri Karisma, Aimo Törmänen,
Esa Ylikoski

Ulkoasu ja taitto
Sauli Lehtinen

Kirjoittajalle, lukijalle

Kirjoitukset, mielipiteet, aihetoivomukset ja kommentit toimituskunnalle alla olevaan osoitteeseen.

Mahdollisista kirjoituspalkkioista sovittava ennakolta.

Toimitus varaa oikeuden muokata ja lyhentää tekstejä.

Yhteydennotot
toimitusneuvosto@vapaa-ajattelijat.fi

Tilaukset, ilmoitukset, osoitteen muutokset

Tilauhinta 25 €/vuosi

Ilmoitukset koko sivu 500 €
puoli sivua 250 €
1/4 sivua 125 €
1/8 sivua 75 €

Tilaukset, ilmoitukset ja tilaajien osoitteen muutokset osoitteeseen: Vapaa-ajattelijain Liitto ry
Neljäs linja 1
00530 Helsinki
p. 045 345 2365
val@vapaa-ajattelijat.fi

Jäsenyhdistysten henkilöjäsenet ilmoittavat osoitteenmuutokset ja muut jäsensasiat omalle yhdistykselleen. Yhdistysten yhteystiedot lehden lopussa.

Seuraava numero
Ilmestyy joulukuussa 2013
Aineisto 31.10. mennessä osoitteeseen: toimitusneuvosto@vapaa-ajattelijat.fi

Lehden arkisto
Lehden arkisto liiton sivustolla
www.vapaa-ajattelijat.fi/
lehden-arkisto

VAPAA-AJATELIIJAIN LIITTO RY FRITÄNKARNAS FÖRBUND RF

Neljäs linja 1, 00530 HELSINKI
<http://www.vapaa-ajattelijat.fi>
val@vapaa-ajattelijat.fi
p. 045 345 2365

Liike- ja yhteisötunnus 0221208-2
Yhdistysrekisterinumero 38101
Danske Bank FI1180001400085180
Nordea FI5612373000117835

Puheenjohtaja
Petri Karisma
petri.karisma@orvokki.net

Taloudenhoitaja
Jouni Viikka

Liittohallitus
Petri Karisma, puheenjohtaja
Marko Lakkala, varapj.
Esa Ylikoski, pääsihteeri
Helja Pekkalin
Tapio Kortesaari
Mikko Mäkinen
Kari Pasanen
Arvid Saarinen
Aimo Törmänen

JÄSENYHDISTYKSET

FORSSAN VAPAA-AJATELIIJAT RY

pj. Juha Toivonen • Tölonkaari 4 A 8, 30420 Forssa
puh. 044 592 0210 • forssa@vapaa-ajattelijat.fi

HELSINGIN VAPAA-AJATELIIJAT RY

pj. Ilkka Vuorikuru • Neljäs linja 1, 00530 HELSINKI
puh. 050 468 5332 • helsinki@vapaa-ajattelijat.fi

HELSINGIN YLIOPISTON VAPAA-AJATELIIJAYHDISTYS PROMETHEUS R.Y.

sihteeri Janne Vainio • Vedenottamontie 12 E 38,
00980 HELSINKI puh. 050 365 6808
prometheus@vapaa-ajattelijat.fi

JOENSUUN SEUDUN VAPAA-AJATELIIJAT R.Y.

pj. Ari Sulopuisto • Karhantie 27, 80230 Joensuu
puh. 040 5713 989 • joensuu@vapaa-ajattelijat.fi

KAINUUN VAPAA-AJATELIIJAT R.Y.

pj. Aki Räisänen • Sudenpolku 6 D 20, 87300 Kajaani
puh. 050 5948 501 • kainuu@vapaa-ajattelijat.fi

KEMIN VAPAA-AJATELIIJAT RY

pj. Pertti Periniva • Leppälinnuntie 5, 94700 Kemi
puh. 040 5572215 • kemi@vapaa-ajattelijat.fi

KESKI-SUOMEN VAPAA-AJATELIIJAT RY

ks@vapaa-ajattelijat.fi

KESKI-UUDENMAAN VAPAA-AJATELIIJAT RY

pj. Lasse Pylkkä • Hakalantie 40, 04380 Tuusula
puh. 050 5715795 • keski-uusimaa@vapaa-ajattelijat.fi

KOTKAN VAPAA-AJATELIIJAT R.Y.

Karjalantie 2-4, 48600 KOTKA • puh. 05 218 6047
kotka@vapaa-ajattelijat.fi

KOUVOLAN VAPAA-AJATELIIJAT RY

pj. Helja Pekkalin • Killingintie 4 B 19, 45700 Kuusankoski
puh. 040 704 4638 • kouvola@vapaa-ajattelijat.fi

LAHDEN VAPAA-AJATELIIJAT R.Y.

Saimaankatu 3-5 B 34, 15140 LAHTI • puh. 03 782 7408
lahti@vapaa-ajattelijat.fi

LAPPEENRANNAN JA YMPÄRISTÖN VAPAA-AJATELIIJAT R.Y.

pj. Tomi Pinomäki • Sollinpellonkatu 8 B, 53300
LAPPEENRANTA • lappeenranta@vapaa-ajattelijat.fi

LUOTEIS-LAPIN VAPAA-AJATELIIJAT RY

pj. Reijo Raappana • Raappanantie 7, 95830 Vaatsojärvi
puh. 044 271 4466 • reijo.raappana@wippies.fi

LÄNSI-UUDENMAAN ATEISTIT RY

Koivumäentie 18 A 35, 01230 Vantaa
lansi-uusimaa@vapaa-ajattelijat.fi

NOKIAN VAPAA-AJATELIIJAT R.Y.

pj. Sirkka Salonen • Hoppulankatu 5, 37120 Nokia
nokia@vapaa-ajattelijat.fi

OULUNSEUDUN VAPAA-AJATELIIJAT RY

pj. Jouko Saksio • Jalohaukantie 1 E 4, 90250 Oulu
puh. 040 536 0345 • oulu@vapaa-ajattelijat.fi

PORVOON SEUDUN VAPAA-AJATELIIJAT - BORGÅNEJDENS FRITÄNKARE R.Y.

pj. Aimo Törmänen • Tarmolankatu 24 C 23, 06100 Porvoo
puh. 040 748 1022 • porvoo@vapaa-ajattelijat.fi

RAISION VAPAA-AJATELIIJAT R.Y.

pj. Niko Saarinen • 040 538 4820 • sihteeri Arres Lindqvist
Valpuri Innamaan katu 12 F 81, 20610 Turku •
raisio@vapaa-ajattelijat.fi

ROVANIEMEN VAPAA-AJATELIIJAT RY

pj. Keijo Karvinen • puh. 040 730 4355
rovaniemi@vapaa-ajattelijat.fi

SATAKUNNAN VAPAA-AJATELIIJAT RY

pj. Arvid Saarinen • Yrjönkatu 11 A 7, 28100 Pori
puh. 0400 833 210 • satakunta@vapaa-ajattelijat.fi

SEINÄJOEN VAPAA-AJATELIIJAT R.Y.

seinajoki@vapaa-ajattelijat.fi

TAMPEREEN VAPAA-AJATELIIJAT RY

Yliopistonkatu 58 B, 33100 Tampere
puh. 045 130 3837
tampere@vapaa-ajattelijat.fi

TURUN VAPAA-AJATELIIJAT R.Y.

pj. Antti Ellonen • Mittarinkatu 2 as 1, 20100 Turku
puh. 044 209 0445 • turku@vapaa-ajattelijat.fi

VAASAN VAPAA-AJATELIIJAT RY

**VAPAA-AJATELIIJAIN LIITON
VUOKSENLAAKSON YHDISTYS R.Y.**
pj. Hannes Koivumäki • Ensontie 47 A 4, 55610 Imatra
puh. 050 555 7793 • vuoksenlaakso@vapaa-ajattelijat.fi

VARKAUDEN VAPAA-AJATELIIJAT R.Y.

pj. Taisto Kaukonen • Toritorppa • Petroskinkatu 18
78200 VARKAUS • puh. 017 552 7277
varkaus@vapaa-ajattelijat.fi

NÄKÖKULMIA MAAILMAAN

Jos pidät nykymaailmassa tärkeänä edistää uskonnotonta humanismia ja tapakulttuuria, vapaa-ajattelua tai ateismia ja pyrit elämässäsi korostamaan näiden perustalle rakentuvia arvoja, niin anna mielipiteesi näkyä.

Osallistu arvokyselyyn:
tinyurl.com/sek-arvot2013

Suomen Akatemian rahoittama Åbo Akademin PCCR tutkimushuippuyksikön hanke *Näkökulmia maailmaan* tutkii arvoja ja maailmankuvia Suomessa.

LISÄTIETOJA: netti: abo.fi/pccr
s-posti: worlds@abo.fi